

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/240/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117242079
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2019:6117242079.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci navrhovateľky Q., právne zastúpená JUDr. Alenou Nguyenovou, advokátkou so sídlom Banská Bystrica, Mládežnícka 17 a manžela X., prechodne bytom O., právne zastúpený JUDr. Luciou Fabriciusovou, advokátkou so sídlom Banská Bystrica, J. A. Komenského 18B, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému U., bytom u matky, v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, takto

r o z h o d o l :

I. Súd manželstvo navrhovateľky Q. a manžela X. uzavreté dňa XX. XX. XXXX. v O., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu O. vo zväzku XX ročník XXXX na strane XXX pod por. č. XXX r o z v á d z a .

II. Súd maloletého U. z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého U. výživným vo výške 150 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Súd u p r a v u j e styk otca s maloletým U. na:

1. každý párny týždeň v roku od štvrtka 15.30 h kedy je otec oprávnený maloletého od matky prevziať pred vchodom do predškolského zariadenia do nedele 18.00 h kedy je povinný maloletého matke odovzdať pred vchodom do svojho obytného domu,
2. každý nepárny týždeň v roku od štvrtka 15.30 h kedy je oprávnený maloletého od matky prevziať pred vchodom do predškolského zariadenia do piatku 18.00 h kedy je povinný maloletého matke odovzdať pred vchodom do svojho obytného domu,
3. počas veľkonočných prázdnin každý párny rok odo dňa predchádzajúceho začiatku prázdnin 15.30 h kedy je otec oprávnený maloletého od matky prevziať pred vchodom do predškolského zariadenia do soboty 18.00 h kedy je povinný maloletého matke odovzdať pred vchodom do svojho obytného domu a každý nepárny rok od soboty 15.30 h kedy je oprávnený maloletého od matky prevziať pred vchodom do jej obytného domu do utorka 18.00 h kedy je povinný maloletého matke odovzdať pred vchodom do jeho obytného domu,
4. počas jarných prázdnin každý párny rok od štvrtka 15.30 h kedy je oprávnený maloletého od matky prevziať pred vchodom do predškolského zariadenia do nedele 18.00 h kedy je povinný maloletého matke odovzdať pred vchodom do svojho obytného domu a každý nepárny rok od nedele 18.00 h na začiatku prázdnin kedy je oprávnený maloletého od matky prevziať pred vchodom do jej obytného domu do štvrtka 18.00 h kedy je povinný maloletého matke odovzdať pred vchodom do svojho obytného domu,
5. počas letných prázdnin každý rok a vždy od nedele 18.00 h nepárneho týždňa v roku kedy je oprávnený maloletého od matky pred vchodom do jej obytného domu prevziať do nedele 18.00 h párneho týždňa v roku kedy je povinný maloletého matke odovzdať pred vchodom do svojho obytného domu,

6. počas jesenných prázdnin každý nepárny rok odo dňa predchádzajúceho prázdninám od 15.30 h kedy je oprávnený maloletého od matky prevziať pred vchodom do predškolského zariadenia do 31. 10. kedy je otec povinný maloletého matke odovzdať pred vchodom do svojho obytného domu a každý páry rok od 31. 10. od 15.30 h kedy je oprávnený maloletého od matky prevziať pred vchodom do predškolského zariadenia do posledného dňa prázdnin 18.00 h kedy je otec povinný maloletého matke odovzdať do svojho obytného domu,

7. počas zimných prázdnin každý nepárny rok od 23. 12. od 15.30 h do 28. 12. do 18.00 h, od 02. 01. od 15.30 h do 05. 01. do 18.00 h a každý páry rok odo dňa predchádzajúceho prázdninám od 15.30 h do 23. 12. do 18.00 h, od 28. 12. od 15.30 h do 02. 01. do 18.00 h, od 05. 01. od 15.30 h do posledného dňa prázdnin do 18.00 h, kedy je otec oprávnený uvedené dni a hodiny maloletého od matky prevziať pred vchodom do predškolského zariadenia a povinný v uvedené dni a hodiny maloletého matke odovzdať pred vchodom do svojho obytného domu.

V. Matka je o p r á v n e n á maloletého od otca v stanovené dni a hodiny prevziať pred vchodom do jeho obytného domu.

VI. Matka je p o v i n n á maloletého na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletým umožniť.

VII. Súd návrh otca na uloženie povinnosti matke poskytovať mu informácie z a m i e t a .

VIII. Súd rodičom maloletého U. u k l a d á povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen.

IX. Súd p r i z n á v a znalcovi z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých Q. zapísanej v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti SR pod evidenčným číslom XXXXXX znalečné v sume 487,20 Eur.

X. Súd u p r a v u j e účtareň Okresného súdu Banská Bystrica, aby znalcovi z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých Q. s miestom výkonu činnosti O., zapísanej v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti SR pod evidenčným číslom XXXXXX vyplatila na trovy znaleckého dokazovania v sume 250 Eur zo zálohy zloženej na znalecké dokazovanie vedenej pod položkou denníka P., a to na účet vedený v E. a.s., IBAN: W., VS: XXXXX.

XI. Navrhovateľka je p o v i n n á zaplatiť znalcovi z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých Q., zapísanej v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti SR pod evidenčným číslom XXXXXX znalečné v sume 146,16 Eur, a to na účet vedený v E. a.s., IBAN: W., VS: XXXXX.

XII. Manžel navrhovateľky je p o v i n n ý zaplatiť znalcovi z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých Q., zapísanej v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti SR pod evidenčným číslom XXXXXX znalečné v sume 91,04 Eur, a to na účet vedený v E. a.s., IBAN: W., VS: XXXXX.

XIII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka návrhom podaným dňa 24. 10. 2017 sa domáhala rozvodu manželstva a zároveň úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode tak, že maloletý sa zverí do jej osobnej starostlivosti s tým, že bude oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, otec bude povinný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 250 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné platí, k jej rukám počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia a zároveň bude oprávnený stretávať sa s maloletým každý páry týždeň v sobotu v čase od 13.00 h do 18.00 h za jej prítomnosti s tým, že miestom preberania a odovzdávania maloletého bude jej bydlisko. Svoj návrh odôvodnila tým, že hneď na začiatku manželstva po narodení maloletého mali s manželom časté nedorozumenia týkajúce sa toho, že z jeho strany

necítila ako manželka oporu. Svojím správaním jej citovo ubližoval, ponižoval ju, obmedzoval ju v rozhodnutí a bežných činnostiach, vyžadoval od nej, aby ho poslúchala na slovo a robila len to, čo bolo práve potrebné z jeho pohľadu. Správal sa k nej ako k osobnej asistentke a nie manželke. Plne si uvedomovala, že vzťah s nevidiacim partnerom bude náročný a bude si vyžadovať veľkú obeť. Každý deň sa svedomite starala o chod domácnosti, o maloleté bábätko, manžela a ešte musela neustále po nociach pomáhať manželovi s jeho prácou. Ich situácia v spolužití sa ešte zhoršila v novembri 2015 po smrti manželovho otca. Od tejto doby začali pravidelne aj s maloletým každý týždeň cestovať na V. za matkou manžela, u ktorej sa zdržiavali vždy najmenej 3-4 dni. Takýto scenár sa opakoval týždeň čo týždeň celý rok 2016 i v roku 2017, a to aj napriek jej prosbám, že je z toho unavená, že nemajú žiadny rodinný život v Banskej Bystrici, že nevládze a nechce takto žiť. Posledné dva roky manželstva vnímala ich spoločný život len ako neustále cestovania z Banskej Bystrice do Polomky a späť, čo znamenalo neustále balenie a nosenie tašiek do auta, šoférovanie a stres. V októbri 2016 vyhľadala aj odbornú pomoc, navštevovala psychologickú ambulanciu približne 2 mesiace, avšak kvôli nesúhlasu manžela na jeho naliehanie psychoterapiu ukončila. V apríli 2017 zo svojho mailu poslala žiadosť o prijatie maloletého do škôlky a povedala to manželovi, ktorý jej vynadal, že čo si to dovoľila, ako sa opovážila poslať mail zo svojej adresy, že tam nemá žiadne tituly. Vtedy ju chytil za ruku, z boku okolo krku a zatriasol ňou. Manžel ju obmedzoval aj v bežných činnostiach, nedovolil jej, aby cestovala k svojim rodičom, nesúhlasil, aby sa stretávala s kamarátkami, stále ju kontroloval čo práve robí, kde chodí, často ju podozrieval, že to nie je pravda, čo mu hovorí. Nedovolil jej užívať rodinné osobné auto, ak chcela ísť niekam len s maloletým, ich spoločné hospodárenie nebolo úplne v poriadku, bola povinná každodenne viesť písomne všetky finančné výdavky veľmi podrobne, museli sedieť na každý cent. Dňa 08. 07. 2017 odišla aj s maloletým k rodičom. Potrebovala si oddýchnuť a porozmýšľať čo bude ďalej, ako má takto ďalej žiť. Ostala u rodičov dlhšie ako plánovala, vyžalovala sa bratovi a švagrinej. O pár dní 11. 07. 2017 ju manžel kontaktoval, ale povedala, že ho nechce ešte vidieť, čo on nerešpektoval a prišiel hneď na druhý deň 12. 07. 2017 s kyticou ruží, prosil ju o odpustenie a vtedy sa opäť veľmi pohádali. Následne za ňou prišiel dňa 19. 07. 2017, opäť sa veľmi pohádali, manžel naliehal a vyhrážal sa, že si má hľadať právniku, keď sa nevedia dohodnúť. V ten deň išla na políciu a podala do zápisnice trestné oznámenie na manžela za jeho správanie. Rozhodla sa k nemu už nevrátiť. Na druhý deň, t.j. 20. 07. 2017 išla na Obecný úrad v S. a nahlásila si tam trvalý pobyt pre seba, aj pre maloletého. Spolu s maloletým už 3 a pol mesiaca býva v S. a je rozhodnutá, že tam ostane bývať a žiť natrvalo. Manžel chodí za nimi každý týždeň, má záujem o pravidelné stretávanie sa s maloletým, čomu nebráni ani teraz, ani v budúcnosti nebude brániť. Tým, že takto fungujú pri stretávaní sa s maloletým už dlhší čas, na základe ich vzájomných rozhovorov musí byť manželovi zrejme, že sa k nemu už nevráti ako jeho partnerka, manželka. Manžel za 3 a pol mesiaca mal možnosť sa s touto situáciou zoznámiť, zistiť ako by to mohlo medzi nimi ako rodičmi fungovať do budúca ohľadne stretávania sa s maloletým. Otec bol informovaný a bol uzročený s tým, že ak maloletý býva viac ako 3 mesiace v S. potrebuje mať tam svojho pediatra. Tiež je uzročený s tým, že vzhľadom na vek maloletého pôjde za pár mesiacov do škôlky a bude navštevovať predškolské zariadenie v mieste svojho faktického bydliska. Pred pár dňami sa dozvedela, že manžel zakázal pediatričke maloletého v Banskej Bystrici, aby zaslala zdravotný záznam dieťaťa novému lekárovi, ktorého našla pre maloletého v mieste jeho skutočného bydliska. Lekárovi bolo oznámené, že nie je možné zaslať zdravotný záznam, nakoľko manžel nesúhlasil so zmenou lekára. Rovnako tak manžel napísal mail riaditeľke predškolského zariadenia v mieste bydliska maloletého, že nesmie prijať od nej žiadosť o prijatie do škôlky a rozhodnúť o prijatí maloletého do škôlky, že si to výslovne nepraje. Navrhovateľka k návrhu pripojila správu zo svojho psychologického vyšetrenia vykonaného v obchodnej spoločnosti G. s.r.o., z ktorej vyplýva, že navrhovateľka absolvovala prvotné vyšetrenie 27. 10. 2016 pre poruchy úzkosti, nespavosť. V psychoterapeutickej starostlivosti prebehlo odvtedy 5 sedení, naposledy 13. 12. 2016. Psychoterapeutická starostlivosť bola zameraná na zvládanie emócií, ako aj na spracovanie traumatických zážitkov v minulosti, ktoré negatívne ovplyvňujú emočné prežívanie navrhovateľky tak v minulosti, ako aj v súčasnej rodine. V rámci sedení navrhovateľka prišla jedenkrát aj s manželom. Napriek snahe psychológa o možnú korekciu správania sa k manželke, či výchove maloletého, chodu ich domácnosti, bolo narážané u manžela navrhovateľky na odmietanie s odôvodnením, že u nich je všetko v poriadku a navrhovateľka nemá prečo chodiť k psychológovi. Na ďalšom sedení cez navrhovateľku bolo odkázané psychológovi, že nemá rozbiť rodinu, lebo skončí na súde. Navrhovateľka zo strachu zo svojho manžela, ako aj v snahe ochrániť psychológa od vyhrážajúceho sa správania, možných následkov psychoterapiu ukončila. Z priloženej zápisnice o trestnom oznámení vyplýva, že navrhovateľka dňa 19. 07. 2017 vypovedala vo veci podaného trestného oznámenia na manžela.

2. Manžel navrhovateľky v rozsiahlom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 09. 11. 2017 s rozvodom manželstva nesúhlasil z dôvodu, že nie sú naplnené hmotnoprávne znaky pre rozvod. Poprel tvrdenia navrhovateľky v návrhu, v ktorom odôvodňovala otázku rozvodu manželstva s tým, že sa nezakladajú na pravde. Potvrdil však, že v ich manželstve boli prítomné nezhody tak, ako v každom inom partnerskom vzťahu. Do manželstva vstupovali po 2 a pol ročnej známosti a navrhovateľka bola uzrozumená s jeho zdravotným postihnutím, nevyhnutnou potrebou asistencie, sprievodcu, keďže pri niektorých úkonoch sa nezaobíde bez pomoci z dôvodu, že je nevidiaci. Ďalej uviedol, že predtým ako navrhovateľka spolu s maloletým absolútne nečakane opustila spoločnú domácnosť pod zámienkou, že ide pozrieť svoju rodinu do S.ili v Banskej Bystrici. Odchod zo spoločnej domácnosti pod zámienkou návštevy svojich rodičov aj s maloletým považuje za nečestný, keďže navrhovateľka mu nepovedala o svojom zámere opustiť spoločné bydlisko a medzi nimi ani nedošlo k nejakému konfliktu, ktorý by nasvedčoval takémuto nečakanému konaniu navrhovateľky. Jej jednostranné rozhodnutie keď náhle a nečakane opustila spoločnú domácnosť a prostredie, ktoré dieťa dôverne pozná, v ktorom od útleho veku vyrastalo spolu s obidvomi rodičmi v kompletnej rodine ovplyvňovalo nielen život dieťaťa, ale aj jeho. Od svojho úteku niekoľko dní s ním nijakým spôsobom nekomunikovala. Jej konaním došlo a naďalej dochádza k hrubému a neoprávnenému zásahu do jeho rodičovských práv, ale aj práv ich spoločného dieťaťa. Dňa 19. 07. 2017 navrhovateľka na neho podala trestné oznámenie. V ten deň boli spoločne s navrhovateľkou za prítomnosti maloletého v reštaurácii v S., kde obedovali a bola tam prítomná aj jeho matka a šofér, ktorý ich tam doviezol. Doteraz nebol účastný žiadnych procesných úkonoch v začatom trestnom konaní. Navrhovateľka ako matka ho absolútne vylúčila z výkonu rodičovských práv a povinností nielen tým, že maloletého bez jeho vedomia zobrala z prostredia, ktoré je pre neho prirodzené a blízke a premiestnila ho do prostredia, ktoré maloletý nepozná s tým, že od tohto času ďalej nielen bez jeho súhlasu ako druhého rodiča, ale aj bez jeho vedomia autoritatívne rozhoduje o zamýšľanej zmene jeho trvalého bydliska, lekára, či škôlky. Realizácia jeho rodičovských oprávnení je vzhľadom na jeho zdravotné obmedzenie enormne logisticky a finančne náročná. Na to, aby ako otec mohol tráviť čas s maloletým musí zabezpečiť prítomnosť svojej matky a šoféra s osobným motorovým vozidlom. Komunikácia s navrhovateľkou je značne obtiažna, prebieha takmer výlučne formou sms. Keď navrhuje deň v týždni, ktorý by vzhľadom na jeho pracovné povinnosti bol vyhovujúci a rovnako musí vyhovovať aj zabezpečenému šoférovi navrhovateľka spravidla takéto deň nepovažovala za vhodný, a preto sa styk realizoval autoritatívne a výlučne vtedy keď navrhovateľka uznala za vhodné, resp. dohodnutý termín stretnutia bez konkretizovania a dôvodu zrušila. Veľkým problémom pri stretávaní s maloletým je skutočnosť, že navrhovateľka na sms odpísala často s odstupom času aj pár dní, pričom preto aby neprišiel o šancu stretnúť sa s maloletým preventívne musel zabezpečiť to, aby boli prítomné osoby k dispozícii. V deň určený matkou zabezpečiť finančne honorovaný odvoz, prítomnosť svojej matky. Spravidla o 8.30 h ráno sa dostavil do S. na dohodnuté miesto a matku s maloletým po ich vzájomnej dohode vyzdvihol. Niekedy sa stávalo, a to pomerne často, že navrhovateľku všetci čakali aj viac ako polhodinu. Počas návštev, ktoré realizoval v intervaloch podľa rozhodnutí navrhovateľky vytváral maloletému, a tým aj navrhovateľke program (Eko-šport centrum Zvolen, kontaktná ZOO Liptov, Habakuky na Donovaloch, herňa, Dixiland Zvolen, herňa Safari Zvolen, herňa Motýl Banská Bystrica, Radvanský jarmok Banská Bystrica, Europa Shopping Centrum Banská Bystrica, Terminal Shopping Centrum Banská Bystrica, plaváreň Banská Bystrica, kúpalisko Turčianske Teplice, Múzeum Banská Bystrica, farma na Suchom Vrchu ... a pod.), ktorého sa navrhovateľka zúčastňovala bez akýchkoľvek námietok. Všetky výdavky spojené s programom znášal výlučne sám, pričom od 12. 07. 2017 do 27. 10. 2017 čiastka predstavovala najmenej 2350 Eur, teda v priemere 587 Eur mesačne. Okrem výletov zakupoval maloletému potraviny, ošatenie, hračky, tiež finančne preplácal navrhovateľke požadované náklady, a to výlučne z dôvodu udržania jej spokojnosti, a aby si zabezpečil zákonné rodičovské právo. Od mesiaca júl 2017 pravidelne prispieva na výživu maloletého čiastkou vo výške 100 Eur mesačne. V prípade, že by súd dospel k záveru, že sú rozpory medzi nimi ako manželmi neodstrániteľné a ich manželstvo rozvedie, navrhol upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode tak, že maloletý sa zverí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s tým, že matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého každý týždeň od nedele 17.00 h do nasledujúceho týždňa do štvrtku 15.00 h a otec každý týždeň od štvrtka 15.00 h do nedele 17.00 h, miestom preberania a odovzdávania maloletého bude vchod do jeho bytu a zároveň bude zaviazaný prispievať na výživu maloletého k rukám matky vo výške 100 Eur mesačne. Manžel navrhovateľky k vyjadreniu pripojil fotokópiu preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, rozhodnutie o prijatí maloletého na predprimárne vzdelávanie v materskej škôlke v Banskej Bystrici, sms komunikáciu s navrhovateľkou, doklady o výdavkoch vo svojej domácnosti.

3. Súd na pojednávaní nariadenom na deň 01. 03. 2018 podľa § 96 CMP sa pokúsil o zmierenie manželov a odstránenie príčin rozvratu manželstva. Navrhovateľka v rámci zmierovacieho konania trvala na rozvode manželstva s tým, že ide u nej o pevné rozhodnutie, s ktorým je vnútorne vysporiadaná, obnoviť spolužitie s manželom nie je podľa nej možné. Pre záchranu manželstva by manžel musel urobiť všetko, musel by zmeniť svoje správanie, postoj k nej. Manžel navrhovateľky v rámci zmierovacieho konania naďalej nesúhlasil s rozvodom manželstva, aj keď si je vedomý, že nemôže manželku nútiť žiť s ním. Navrhoval absolvovanie poradensko-psychologického procesu. Súd za účelom odstránenia príčin rozvratu manželstva manželom uložil povinnosť absolvovať poradensko-psychologický proces, z ktorého súdu bola doručená správa (viď č.l. 236), z ktorej vyplynulo, že v období od 26. 03. 2018 do 17. 05. 2018 bola uskutočnená jedna individuálna konzultácia s navrhovateľkou a jedna individuálna konzultácia s manželom navrhovateľky a dve párové konzultácie s obidvoma manželmi. Cieľom spolupráce malo byť zistiť možnosť obnovy manželského spolužitia, pomoc pri riešení otázky úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a zlepšenie rodičovskej komunikácie. Navrhovateľka v rámci konzultácií uviedla, že je pevne rozhodnutá pre rozvod a trvá na svojom rozhodnutí, zvažila všetky dôsledky a jej rozhodnutie je premyslené a o obnovu spolužitia nemá záujem. Je presvedčená, že to bude lepšie aj pre dieťa, nakoľko vzájomné spolužitie by vyvolávalo konfliktné prostredie, ktoré by nebolo pre dieťa dobré. Manžel navrhovateľky uvádzal, že najlepšie by bolo obnovenie spolužitia, aby dieťa vyrastalo v kompletnej rodine, on preto urobil doteraz všetko čo vedel. Vie, že pre obnovu spolužitia sú potrebné dve strany a nemôže nikoho nútiť. Správa tiež konštatuje, že manželia už skoro rok nežijú v spoločnej domácnosti. Počas spolupráce manžel navrhovateľky opakovane trval na tom, aby mu navrhovateľka uviedla dôvody rozvodu. Navrhovateľka opakovane počas oboch spoločných konzultácií jasne dôvody uviedla. Manžel navrhovateľky dôvody navrhovateľky neakceptoval, nepokladal ich za dostatočné vysvetlenie, popieral jej tvrdenia a opakovane sa dopytoval na čo navrhovateľka reagovala psychickou nepohodou. Počas konzultácií sa prejavovala nejednotnosť pohľadov na spolužitie a pevné trvanie na svojich postojoch z obdivoch strán, čo viedlo k prehĺbovaniu vzájomného konfliktu. Manželia sa nezhodli ani v predstavách o porozvodom usporiadaní starostlivosti o maloleté dieťa. Manžel navrhovateľky mal záujem o striedavú osobnú starostlivosť a trval na znaleckom dokazovaní, navrhovateľka mala záujem o zverenie maloletého do svojej starostlivosti a súhlasila s rozšíreným kontaktom manžela s maloletým, ktorý rodičom odporúčala psychologička F., ktorú vyhľadali na žiadosť otca. Manžel navrhovateľky vyjadril počas spolupráce pochybnosť o objektívnosti a nezaujatosti prideleného psychológa, nakoľko pracoval s navrhovateľkou individuálne pred začatím spolupráce s oboma manželmi na žiadosť OSPODaSK.

4. Navrhovateľka po absolvovaní poradensko-psychologického procesu na pojednávaní nariadenom dňa 27. 09. 2018 vo výsluchu uviedla, že trvá na podanom návrhu z dôvodov, ktoré v ňom uviedla. Dňa 15. 12. 2014 s manželom uzavreli manželstvo po 2,5 ročnej známosti. Vtedy si myslela, že dobre poznajú svoje povahy. Manžela si brala, pretože oslovil ju svojou nežnosťou, blízkosťou, chcela stáť po jeho boku, pomáhať mu, starať sa o neho. Ako zdravotná sestra má empatiu a získala vnútorné presvedčenie vo vzťahu k manželovi. Po dobu 9 mesiacov ich manželstvo bolo usporiadané, harmonické, čo bolo dovtedy kým manželovi nezomrel otec. S manželom sa hádali už keď bola vo 8. mesiaci tehotenstva, vtedy sa bála ostať sama a či to zvládne. Problémy v ich manželstve nastali postupne, ale najvýraznejšie nastali keď manželovi zomrel otec, a to 01. 11. 2016. Najskôr brala za samozrejme pomôcť jeho matke, čo sa stalo pravidlom a manželovi hovorila, že nežijú svoj život ako manželia, chcela žiť vlastný život. Keď chcela žiť vlastný život zo strany manžela bola vždy nejaká manipulácia. Časom sa stratila blízkosť, priateľstvo. Manžel chcel len osobnú asistentku, nie manželku. Sama trávila čas staraním sa o maloletého a prácou pre manžela hodiny, dni. Keď začal byť maloletý aktívny, s manželom sa začali rozchádzať pri výchove maloletého v súvislosti s telesnými trestami. Postupne sa stalo, že maloletý v prítomnosti manžela bol vydesený, na čo si povedala, že musí svoje dieťa chrániť. Manžel si neuvedomoval, že ju psychicky ničí a negatívne vplýva na maloletého. Dlhodobu sa jej manžel vysmieval z jej pôvodu, rodičov, bratov, snažil sa ju oddeľovať od priateľov, vždy si našiel niečo na rodine, priateľoch. Vtedy vyhľadala psychologickú pomoc. Po 5 sedeniach ju ukončila po tom, ako sa manžel vyhrážal, že psychologičku zničí. Odo dňa 08. 07. 2017 s manželom nežijú v spoločnej domácnosti, odvtedy spolužitie neobnovili. Od tohto obdobia nevedú spoločnú domácnosť, spoločne nehospodária, spoločne nezabezpečujú jej chod, spoločne nerozhodujú vo veciach rodiny, domácnosti, spoločne nezabezpečujú výchovu, výživu maloletého, ako manželia si nepomáhajú, netrávajú spolu čas. Od júna 2017 intímne spolu nežijú. Manželovi ako partnerovi nedôveruje z dôvodu neschopnosti sebareflexie, a tiež z dôvodu, že ju zosmiešňoval, ponížoval, nebral ju ako ženu. Ako otcovi mu čiastočne dôveruje. Jej city k manželovi od uzavretia manželstva sa zmenili, má vo vzťahu k nemu strach, ktorý v

nej vzbudil. Tiež vo vzťahu k manželovi má negatívne pocity, pretože keď niečo sľúbil nedodržel to, z jej pohľadu manžel koná zákerne. Na obnovení spoluzitia záujem nemá, známosť s iným mužom nemá. Za príčinu rozvratu manželstva označila manželove uprednostňovanie vzťahu s matkou pred ich rodinným životom, rozhodoval spolu so svojou matkou, ktorá začala zasahovať do výchovy ich dieťaťa.

5. Manžel navrhovateľky po absolvovaní poradensko-psychologického procesu na pojednávaní dňa 27. 09. 2018 vo výsluchu uviedol, že s rozvodom manželstva nesúhlasí z dôvodu, že 1/ je v záujme dieťaťa žiť v spoločnej rodine, nie v rozvrátenom manželstve, 2/ nezmenil svoj postoj, robí pre záchranu kroky, napr. návštevu poradne, tiež má záujem a inicioval aj súkromného psychológa. Keď manželka mala narodeniny 27. 07., dal jej darček dezert a nejaké keksíky, čaj, predtým jej dával iné dary vo forme financií, ale z trestného spisu sa dozvedel, že navrhovateľke to tak nevyhovovalo. Na meniny 12. 09. manželka dostala od neho pozornosť vo forme sladkosti, a to Merci, keksov v darčekom balíku. Dňa 15. 12. 2014 s navrhovateľkou uzavreli manželstvo, poznali sa predtým 2,5 roka. Navrhovateľku si bral, pretože ju mal rád, veril navrhovateľkiným citom a láske, že bude pretrvávajúť. Žiaľ časom city ochladli. Navrhovateľka vedela, že má handicap, ale časom jej to začalo vadieť. V manželstve nemôže byť šťastný, keď nie sú spolu. Ich manželstvo nie je funkčné, ale tento stav nie je nezvratný. Odo dňa 07. 07. 2017 s manželkou nežijú v spoločnej domácnosti, odvtedy spoluzitie neobnovili. Odo dňa 07. 07. 2017 s navrhovateľkou nevedú spoločnú domácnosť, spoločne neohospodária, spoločne nerozhodujú vo veciach rodiny, domácnosti, spoločne nezabezpečujú výchovu, výživu maloletého, ako manželia si nepomáhajú, spolu netrávajú čas, intímne spolu nežijú. Navrhovateľke ako partnerke chce dôverovať, ako matke jej dôveruje. Jeho city k manželke určite časom a jej konaním sú ovplyvnené, ale naďalej k nej cíti to, čo cítil. Vo výsluchu prejavil záujem na obnovení spoluzitia, ďalej uviedol, že známosť s inou ženou nemá. Za najväčší problém v ich manželstve označil to, že problémy neriešili z dôvodu nekomunikatívnosti navrhovateľky.

6. Právna zástupkyňa navrhovateľky v záverečnej reči zotrvala na doterajších vyjadreniach, či už ústnych alebo písomných.

7. Právna zástupkyňa manžela navrhovateľky v záverečnej reči uviedla, že manžel navrhovateľky naďalej s rozvodom manželstva nesúhlasí. Z jeho strany naďalej aj vplyvom času je záujem obnoviť manželské spoluzitie s navrhovateľkou avšak ak súd dôvody na strane navrhovateľky bude považovať za dostatočné pre rozvod manželstva manžel navrhovateľky súhlasí s tým.

8. Navrhovateľka k návrhu pripojila potvrdenie o poslednom spoločnom bydlisku, z ktorého vyplýva, že bolo v obvode Okresného súdu Banská Bystrica. Zo sobášneho listu vyplýva, že manželia uzavreli manželstvo dňa 15. 12. 2014. Z rodného listu vyplýva, že z manželstva pochádza jedno maloleté dieťa U.

9. Podľa § 18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

10. Podľa § 19 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť. O veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd. Na výkon povolania a na pracovné uplatnenie nepotrebuje žiadny z manželov súhlas druhého manžela.

11. Podľa § 23 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahu medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

12. Ustanovenie § 23 Zákona o rodine upravuje hmotnoprávne podmienky rozvodu manželstva. Podľa odseku 1 § 23 Zákona o rodine môže súd manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Zákon

o rodine neviaže možnosť rozvodu manželstva na jednotlivé konkrétne dôvody vypočítané v zákone, ale ako dôvod uvádza vážne narušenie a trvalý rozvrat vzájomných vzťahov medzi manželmi. Záonné ustanovenie sa neuspokojuje s akýmkoľvek narušením a rozvratom vzťahov, ale vyžaduje ich určitý kvalifikovaný stupeň. Pri skúmaní, či sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia súd berie do úvahy najmä vzájomný vzťah medzi manželmi a doterajšie spolužitie, jeho dĺžku, možnosť poskytovať si osobnú, mravnú a materiálnu pomoc. Intenzitu narušenia rozvratu súd skúma aj z hľadiska, či manželstvo môže plniť svoj spoločenský účel. Týmto sa zdôrazňuje objektivita hodnotenia dôsledkov narušenia vzťahov medzi manželmi a vážneho rozvratu manželstva, lebo v každom prípade treba skúmať, aký vplyv majú tieto okolnosti na možnosť plnenia spoločenskému účelu manželstva, ako aj na obnovenie manželského spolužitia. Samotné príčiny rozvratu manželstva môžu spočívať v objektívnych okolnostiach, ktoré sú mimo vôle manželov alebo v subjektívnom správaní manželom, manželovom vedomom zavinení porušovaní manželských práv a povinností tak ako uvádza ustanovenie § 18 a 19 Zákona o rodine. Spoločenský účel manželstva má svoje ťažisko v založení rodiny, výraznej výchove detí a vo vytvorení zdravého rodinného prostredia. Súd preto pri rozhodovaní o rozvode musí prihliadať aj na záujmy maloletého dieťaťa. Prihliadať na záujmy maloletého dieťaťa pri rozvode manželstva znamená posúdiť ako pôsobí rozvrat vzťahov medzi manželmi na maloleté dieťa a v akom prostredí bude dieťa vyrastať po prípadnom rozvode manželstva.

13. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že manželia uzavreli dňa 15. 12. 2014 manželstvo po 2,5 ročnej známosti. Súd takéto trvanie známosti pred uzavretím manželstva nepovažuje za krátkodobé avšak napriek tomu môže konštatovať, že manželia dostatočne nepoznali svoje predstavy ohľadom fungovania manželstva, spolužitia, výchovy ich spoločných detí. Takéto konštatovanie súdu vyplýva zo skutočnosti, že navrhovateľka síce mala vedomosť, že manžel je zdravotne handicapovaný, ale nemala reálnu predstavu o tom, aké požiadavky sa v tejto súvislosti na ňu budú klásť. Manžel navrhovateľky mal zase neprimerané nároky na navrhovateľku v súvislosti so zabezpečením výchovy maloletého, chode domácnosti, požadoval od nej pomoc pri vykonávaní jeho pracovných povinností k čomu sa pridružila ďalšia požiadavka, poskytovanie pomoci jeho matke po smrti otca s tým, že pravidelne každý víkend ako rodina trávili čas v domácnosti jeho matky. V tejto súvislosti súd uvádza, že sa stotožnil s vyjadrením navrhovateľky, že pravidelné týždenné návštevy matky manžela im zasiahli do rodinného života, ktorý vlastne prestali mať. Manžel navrhovateľky sa neprimerane upál na svoju matku, ktorá zasahovala do ich rodinného života, výchovy maloletého, aj keď nevedome. Takýto spôsob života u navrhovateľky vyvolal vypätie, únavu, ktorú sa snažila riešiť psychoterapiou, ktorú ukončila práve na základe požiadaviek manžela. Manžel navrhovateľky takýmto svojim postojom nepreukázal záujem na riešení problémov v manželstve a ich partnerského vzťahu. Autoritatívne tak ako v rámci poradensko-psychologického procesu trval na svojich postojoch. Navrhovateľka svoju nespokojnosť v manželstve a únavu z partnerského vzťahu riešila odchodom zo spoločnej domácnosti podľa jej vyjadrenia dňa 08. 07. 2017 a podľa vyjadrenia manžela dňa 07. 07. 2017 a odvtedy k obnoveniu spolužitia manželov nedošlo. Navrhovateľka v rámci celého konania prejavovala jednoznačný názor a záujem rozviesť sa, neobnoviť spolužitie s manželom. Od odchodu navrhovateľky zo spoločnej domácnosti, či už 07. 07. 2017 alebo 08. 07. 2017 manželia spoločne nehospodária, spoločne nezabezpečujú chod domácnosti, spoločne nerozhodujú vo veciach rodiny, domácnosti, spoločne nezabezpečujú výchovu, výživu maloletého, ako manželia si nepomáhajú, netravia spolu čas. Od júna 2017 intímne spolu nežijú. Navrhovateľka manželovi nedôveruje, čo vyslovene vo výsluchu aj zdôvodnila. Manžel navrhovateľky uviedol „ja manželke ako partnerke chcem dôverovať“. Z výsluchu manželov ako aj nimi predložených dokladov súd dospel k záveru, že medzi manželmi nepanuje úcta, rešpekt, citová náklonnosť, na ktorom je založený každý partnerský vzťah. Súd tiež môže konštatovať, že manžel navrhovateľky racionálne vníma nemožnosť obnovenia spolužitia, avšak vnútorne s rozpadom manželstva nie je vysporiadaný. Sám manžel navrhovateľky vo výsluchu potvrdil, že v manželstve v súčasnosti nie je šťastný, nepovažuje ho za funkčné. Na základe takto zisteného skutkového stavu mal súd preukázaný objektívny a kvalifikovaný rozvrat vzťahov medzi manželmi, ktorý je takej dĺžky, ale najmä intenzity, že ich manželstvo neplní a do budúcnosti ani nemôže plniť svoj spoločenský účel vyplývajúci z jeho základných funkcií, a to funkcie biologickej, výchovnej, vzájomnej pomoci hospodárskej. Súčasná intenzita rozvratu vzťahov medzi manželmi neumožňuje ani obnovenie riadneho manželského spolužitia. Prípadné obnovenie spolužitia manželov za daného stavu by nevytvorilo ani pokojné, kludné detstvo ich maloletému dieťaťu, a preto rozvod manželstva nie je v rozpore ani s záujmom maloletého dieťaťa. Súd súčasné manželstvo dlhodobo hodnotí ako len formálny zväzok. Na základe takto vykonaného dokazovania súd mal za to, že sú splnené všetky hmotnoprávne podmienky, a preto manželstvo účastníkov konania rozviedol.

Súd za príčinu rozvratu vzťahov medzi účastníkmi konania považuje autoritatívny prístup manžela k navrhovateľke a manželkin submisívny postoj v manželstve.

14. S konaním o rozvod manželstva podľa § 100 CMP je spojené konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode.

15. Rodičia na pojednávaní dňa 27. 09. 2018 zotrvali v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na svojich návrhoch. Matka žiadala maloletého na čas po rozvode zveriť do jej osobnej starostlivosti upraviť styk otca s maloletým na každý páry týždeň v sobotu v čase od 13.00 h do 18.00 h za jej prítomnosti s tým, že miestom preberania a odovzdávania maloletého bude jej bydlisko. Otec navrhoval zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a nesúhlasil s matkou navrhovaným miestom preberania a odovzdávania maloletého. Opatrovník uviedol, že nedokáže posúdiť vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti, doporučil preto vo veci nariadiť znalecké dokazovanie. Okresný súd Banská Bystrica preto uznesením č.k. 32P/240/2017-296 zo dňa 10. 12. 2018 vo veci nariadil znalecké dokazovania. Zo znaleckého posudku doručeného súdu dňa 27. 02. 2019 zapísaného v znaleckom denníku znalca pod č. 1/2019 vyplýva, že osobnosť maloletého sa vyvíja primerane, jeho intelektové, pamäťové a verbálne schopnosti zodpovedajú norme. Maloletý sa primerane adaptuje na predškolské zariadenie, obaja rodičia sa snažia čo najviac maloletému venovať, uspokojovať všetky jeho potreby. Obom rodičom s výchovou maloletého pomáhajú aj starí rodičia, ktorí majú k maloletému vytvorenú pozitívnu citovú väzbu, maloletý je rád v ich prítomnosti. U otca sa neprejavili známky psychotického ochorenia. V osobnosti otca sú príznačné dominantné črty, snaha po sebaapresadzovaní, jeho ašpirácie sú adekvátne jeho schopnostiam, je zodpovedný, pracovitý, vytrvalý, prítomné sú znaky pedantérie, chce mať veci pod kontrolou. U matky sa nepreukázali známky psychotického ochorenia. U matky nie je prítomná tendencia presadzovať sa v lepšom svetle, dokáže byť k svojmu správaniu aj kritická, dokáže si priznať vinu. U matky je príznačné úzkostné prežívanie, zvýšená citlivosť, v záťažových situáciách môže dochádzať k oslabovaniu frustračnej tolerancie. Maloletý má rád obidvoch rodičov, intenzívnejší vzťah má vybudovaný k matke. Maloletý začal od januára 2019 navštevovať materskú škôlku. Pozitívny vzťah má maloletý vybudovaný aj k otcovi, s ktorým je posledný 1,5 roka v obmedzenom kontakte v porovnaní s minulosťou pokiaľ rodičia žili v spoločnej domácnosti. Maloletý sa teší aj na jedného, aj na druhého rodiča a pri oboch rodičoch sa cíti v bezpečí. Otcovi so starostlivosťou o dieťa pomáha jeho mama, stará matka maloletého, ktorá má k maloletému tiež vybudovaný intenzívny citový vzťah. Maloletý má pozitívny citový vzťah aj k druhým rodičom. U rodičov cítiť záujem o lepšiu komunikáciu ohľadom ich spoločného dieťaťa, otec by chcel obnoviť spolužitie s matkou. Obaja rodičia uviedli, že pred maloletým sa nevyjadrujú negatívne na adresu druhého rodiča, snažia sa o jednotnú výchovu. Duševný stav matky maloletého je adekvátny. Rodičia dokážu komunikovať o dieťati pri preberaní a odovzdávaní, na stretávaní s dieťaťom sa pred marcom 2018 dohadovali cez sms správy. V súčasnosti obaja rešpektujú odporúčanie Dr. F. a jeden týždeň má otec dieťa od piatku do nedele a druhý týždeň od štvrtka do piatku. V rámci znaleckého dokazovania dokázali rodičia komunikovať, nechali druhého rodiča dohovoriť, obaja mali záujem, aby maloletý ich rozvodom trpel čo najmenej. Správanie maloletého v prítomnosti oboch rodičov bolo uvoľnené, dieťa sa cítilo v ich prítomnosti dobre, živo sa prejavovalo, sedelo medzi nimi na stoličke. Zo správania na chodbe a v miestnosti dávalo najavo dobrý vzťah k obidvom rodičom. Maloletý sa rovnako dobre cítil v prítomnosti matky ako aj otca. Správanie rodičov neohrozuje zdravý psychický a osobnostný vývoj maloletého. Maloletý sa nevyjadruje negatívne na rodičov v TRV vyznačil pozitívny citový vzťah k obidvom rodičom v kresbe postavy tiež zakreslil všetkých členov rodiny. Maloletý sa dobre cíti pri matke, aj pri otcovi. Domov je pre neho to prostredie kde žijú jeho rodičia. Pri matkiných rodičoch v Korytárkach si maloletý zvykol, rodičia a brat matke pomáhajú so starostlivosťou o maloletého. Rovnako pri otcovi v jeho byte v Banskej Bystrici sa maloletý cíti dobre, často s otcom cestujú k starej matke do Polomky, kde je dieťa tiež zvyknuté a cíti sa tam dobre. Maloletý pri vyšetrení uviedol, že „najlepšie je mu v Banskej Bystrici, v Polomke aj v Korytárkach“. Obaja rodičia sú schopní vzhľadom k ich osobnostným, morálnym, sociálnym a výchovným predpokladom zabezpečiť výchovu maloletého. K matke je maloletý viac citovo naviazaný, čo je pochopiteľné, keďže doteraz bola s ním na materskej dovolenke. Obaja rodičia prejavujú maloletému svoju lásku, maloletý je na nich naviazaný, cíti sa pri nich v bezpečí. V znaleckom posudku tiež znalec uviedol, že je vhodné zverenie maloletého matke, ktorá zabezpečuje starostlivosť o neho. V prípade zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky bol odporúčaný rozšírený kontakt maloletého s otcom v porovnaní so súčasným stavom, v jednom týždni znalec navrhoval kontakt maloletého s otcom od štvrtka popoludnia, kedy by si otec maloletého mohol prevziať priamo v materskej škôlke v Detve a vrátil by ho matke v nedeľu popoludní. V nedeľu by sa mohli

porozprávať o dieťati, o jeho fungovaní v materskej škôlke i doma, o zdravotnom stave atď. Druhý týždeň by dieťa opäť mohol otec prevziať vo štvrtok v materskej škôlke a vrátiť v piatok popoludní. V priebehu sviatkov a prázdnin behom roka by sa rodičia mohli vzájomne dohodnúť na kontakte s dieťaťom. Počas hlavných prázdnin v júli a v auguste by si mohli dieťa striedať po týždni, dlhší časový interval bez druhého rodiča by bol príliš dlhý pre tak malé dieťa. Na dohode rodičov by bol aj telefonický kontakt s dieťaťom, ktorý je práve u druhého rodiča.

16. Po doručení znaleckého posudku otec v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 05. 06. 2019 navrhol na čas po rozvode zveriť maloletého do starostlivosti matky, ponechať obom rodičom právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok, výživné navrhol určiť vo výške 100 Eur s poukazom na svoj príjem a výdavky. Zároveň navrhol upraviť styk s maloletým na každý párny týždeň kalendárneho roka od štvrtka 12.00 h do nedele do 18.00 h s výnimkou letných školských prázdnin, každý nepárny týždeň kalendárneho roka od štvrtka 12.00 h do piatku 16.00 h s výnimkou letných školských prázdnin, pričom ak takýto štvrtok v párnom a nepárnom týždni pripadne na sviatok, tak potom od stredy 12.00 h, počas veľkonočných prázdnin každý párny rok od 12.00 h dňa, ktorý predchádza prvému dňu prázdnin do soboty 12.00 h a každý nepárny rok od soboty 12.00 h do 18.00 h posledného dňa prázdnin, počas jarných prázdnin každý nepárny rok vždy od nedele 18.00 h do nasledujúcej nedele 18.00 h, počas letných prázdnin každý párny týždeň kalendárneho roka, a to od nedele nepárneho týždňa od 18.00 h do nasledujúcej nedele do 18.00 h, počas jesenných školských prázdnin každý párny rok kalendárneho roka od 12.00 h dňa, ktorý predchádza dňu prvého dňa prázdnin do 18.00 h posledného dňa prázdnin, počas vianočných prázdnin spolu s vianočnými sviatkami každý párny rok kalendárneho roka od 23. 12. od 12.00 h do 28. 12. do 18.00 h, od 02. 01. o 12.00 h do 05. 01. o 18.00 h nasledujúceho kalendárneho roka a každý nepárny rok kalendárneho roka od 12.00 h dňa, ktorý predchádza prvému dňu prázdnin do 23.12. do 18.00 h a od 28.12 od 12.00 h do 02.01. o 18.00 h nasledujúceho kalendárneho roka a od 05.01. od 12.00 h do posledného dňa prázdnin 18.00 h párneho kalendárneho roka. Otec bude oprávnený maloletého v stanovené dni a hodiny počas jeho prítomnosti v predškolskom zariadení prevziať v predškolskom zariadení. V čase neprítomnosti malol. dieťaťa v predškolskom zariadení je otec oprávnený malol. dieťa prevziať od matky v mieste bydliska matky. Matka je povinná maloleté dieťa po ukončení styku prevziať pred vchodom do bytu otca. Matka bude povinná malol. dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a styk otcovi s maloletým dieťaťom umožniť. Matka bude povinná umožniť otcovi kontakt prostredníctvom telefónu každý párny týždeň v pondelok o 18.00 h a v stredu o 18.00 h, každý nepárny týždeň v utorok o 18.00 h a v nedeľu o 18.00 h. Matka bude povinná otcovi pravidelne poskytovať informácie o zdravotnom stave maloletého a to na požiadanie otca mu poskytnúť všetky ďalšie informácie o maloleťom. Rovnako je matka povinná bezodkladne informovať otca o termíne a mieste lekárskeho vyšetrenia maloletého dieťaťa a otec má právo zúčastniť sa všetkých takýchto vyšetrení a spolu rozhodovať o prípadných lekárskeho zákrokoch na malol. dieťati. Svoj návrh na úpravu rozsahu styku s maloletým odôvodnil tým, že maloletý je v predškolskom veku, čiže styk nebude zasahovať do vyučovacieho procesu a zároveň mu umožní plnohodnotne stráviť čas s maloletým. Preberanie maloletého v škôlke mu zabezpečí dôležitý kontakt s jeho výchovným a sociálnym prostredím. To, že maloletého vyzdvihuje v škôlke, je v jeho záujme. Je tak v pravidelnom kontakte s jeho pani učiteľkou, ako aj riaditeľkou. Maloletý mu vždy s radosťou bezprostredne porozpráva zážitky v prostredí pre neho tak dôležitom, môže ho prichystať na odchod, obliecť, uložiť s ním veci do skrinky atď. Vzhľadom na skutočnosť, že musel vynaložiť značné úsilie, aby mu matka vôbec dovolila maloletého vyzdvihnúť a na styk prevziať v predškolskom zariadení, považuje za potrebné túto skutočnosť upraviť vo výrokovej časti rozsudku. Poznámeneal, že riaditeľka MŠ, ktorú maloletý navštevuje, rovnako požaduje, aby uvedené bolo z dôvodu právnej istoty upravené v rozhodnutí súdu vo veci samej. V súvislosti s preberaním maloletého považuje za dôvodné a spravodlivé, aby súd uložil matke povinnosť participovať na preberaní maloletého v mieste jeho bydliska. K telefonickému kontaktu uviedol, že ho považuje za nevyhnutý v záujme udržiavania pravidelného kontaktu s maloletým a informácie o zdravotnom stave žiada z dôvodu, že tieto mu zo strany matky nie sú poskytované, prípadne sú poskytované len čiastočne. K vyjadreniu otec pripojil súpis nákladov a výdavkov na maloletého. Podaním doručenom súdu právnu zástupkyňou otca (viď čl. 421) otec zmenil svoj návrh v časti úpravy styku počas jarných prázdnin tak, že by bol oprávnený s maloletým stretávať sa vždy od nedele 18.00 h do nasledujúceho štvrtka 12.00 h a počas párneho roka vždy od štvrtka 12.00 h do nedele 18.00 h a v časti úpravy jesenných prázdnin, kedy by bol oprávnený s maloletým stretávať sa každý nepárny rok od 12.00 h odo dňa, ktorý predchádza dňu prvého dňa prázdnin do 31.10. nepárneho kalendárneho roka do 18.00 h a každý párny rok od 31.10. od 12.00 h do posledného dňa jesenných prázdnin párneho kalendárneho roka do 18.00 h. V ostatnom zotrval na svojom písomnom vyjadrení zo dňa 05. 06. 2019.

17. Matka napriek výzve súdu sa k znaleckému posudku nevyjadřila.

18. Opatrovník po doručení znaleckého posudku na výzvu súdu dňa 31. 05. 2019 doručil súdu správu zo sociálneho zisťovania, z ktorej vyplynulo, že maloletý v domácnosti matky má vytvorené vhodné bytové podmienky potrebné pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletého. Ďalej uviedol, že maloletý sa nachádza v starostlivosti matky. Otec sa s maloletým stretáva pravidelne, jeden týždeň si maloletého vyzdvihne zo škôlky vo štvrtok a prinesie ho v nedeľu o 18.00 h. V druhom týždni si rovnako maloletého vyzdvihne v materskej škole vo štvrtok a prinesie ho v piatok o 18.00 h. S matkou bol vykonaný pohovor pri ktorom uviedla, že maloletý si na daný režim zvykol bez väčších problémov, nebadá u neho problémové správanie. Myslí si, že takýto kontakt s otcom dobre zapadol aj do režimu, ktorý má maloletý v materskej škole. Dňa 04. 06. 2019 opatrovník súdu doručil správu z poradensko-psychologického procesu, ktorý prebiehal na ÚPSVaR Banská Bystrica, referát poradensko-psychologických služieb, z ktorej vyplýva, že otec vníma komunikáciu s matkou ako problematickú, má pocit, že robí všetko pre záchranu manželstva, avšak v reálnom živote sa to neodráža v pozitívnom smere. K otázke úpravy práv a povinností k maloletému mal záujem o striedavú osobnú starostlivosť. Matka v otázke úpravy rodičovských práv a povinností vníma potrebu, aby boli zabezpečené potreby maloletého a aby úprava rodičovských práv a povinností bola v záujme maloletého. V rámci komunikácie sa vyjadřila, že maloletý si zvykol na kontakt s otcom, ako je už v súčasnej dobe vyskúšané a pre dieťa prijateľné. V súčasnej dobe realizujú rodičia kontakt otca s maloletým vo forme krátky a dlhý týždeň, čo znamená krátky týždeň je maloletý u otca od štvrtku poobedia do piatku 18.00 h a dlhý týždeň je maloletý u otca od štvrtku poobedia do nedele. Matka súhlasila, aby takto vyskúšaný kontakt otca s maloletým bol naďalej realizovaný. Podľa vyjadrenia matky je maloletý pokojnejší. Zmeny v rodičovskej komunikácii nebolo možné docieľiť vzhľadom k tomu, že spolupráca neprebíhala viacerými párovými konzultáciami, nakoľko sa z nich rodičia neustále ospravedľovali. Poradenský proces bol ukončený.

19. Súd na pojednávaní dňa 11. 06. 2019 pripustil zmenu návrhu matky v časti úpravy styku otca s maloletým tak, že otec bude oprávnený stretávať s maloletým každý párny týždeň kalendárneho roka od štvrtka 15.30 h do nedele 18.00 h, každý nepárny týždeň kalendárneho roka od štvrtka 15.00 h do piatka do 18.00 h s tým, že otec je oprávnený maloletého v bydlisku matky a v bydlisku maloletého prevziať a povinný maloletého v bydlisku matky a bydlisku maloletého odovzdať. Na pojednávaní dňa 27. 06. 2019 súd pripustil zmenu návrhu v časti určenia výživného otcovi na maloletého v sume 150 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia.

20. Matka na pojednávaní dňa 11. 06. 2019 a dňa 27. 06. 2019 vo výsluchu uviedla, že od 8. júla 2017 zabezpečuje starostlivosť o maloletého, ktorú zvláda. Pre výchovu maloletého má vytvorené vhodné bytové podmienky, ktoré chce ešte zlepšiť zariadením ďalších izieb. Maloletý otca tak nejako ľúbi, neodmieta žiadneho z nich. Ich vzťah ako rodičov je niekedy napätý, snažia sa komunikovať konštruktívne. Ich komunikácia ohľadom maloletého je väčšinou pokojná, prebieha osobne, pri preberaní, odovzdávaní maloletého alebo SMS, emailom. Taktiež s otcom vedú telefonickú komunikáciu v prípade nejakej zmeny zdravotného stavu maloletého. Ich komunikácia ide lepším smerom, je konštruktívnejšia. Otec pozná povahu, režim maloletého, myslí si, že aj obľúbené jedlo. Otec pozná obľúbenú hračku maloletého, rozprávku. Otec od nej požaduje informácie, ktoré sa mu snaží poskytnúť. Väčšinou nástojí na informáciách o zdravotnom stave a ich zmenách a fázach v materskej škôlke. Požadované informácie otcovi poskytuje pri osobnom styku, to znamená pri odovzdávaní, preberaní maloletého, ale tiež prostredníctvom SMS, emailov. Otec od januára 2019 je v kontakte s maloletým počas krátkeho týždňa od štvrtka 12.00 h, kedy maloletého preberá v materskej škole, do piatku 18.00 h a v režime dlhého týždňa od štvrtka od 12.00 h, kedy maloletého z materskej školy preberá, do nedele 18.00 h, kedy maloletého jej odovzdáva. Predtým sa styk otca s maloletým realizoval v režime krátkeho týždňa od štvrtka, kedy otec si maloletého prebral v jej bydlisku medzi 16.00 h a 16.30 h do piatku 15.00 h a v režime dlhého týždňa, kedy si maloletého preberal v piatok od 16.00 h do nedele 18.00 h. Tento styk sa začal realizovať počas toho ako absolvovali poradenský proces u psychologičky F., čo bolo počas Veľkej noci r. 2018. Zmeny preberania maloletého v materskej škole a času došlo po dohovore otca s riaditeľkou materskej školy, ktorá jej odporúčala, že to bude najlepšie pre dieťa. Taktiež jej odporúčala, aby maloletý v piatok nechodil do materskej školy, vravela, že je to v záujme maloletého. Počas posledných zimných prázdnin maloletý vo väčšom rozsahu bol u otca ako u nej. U otca bol od 22.12. tri dni, následné dva dni u nej a zase u otca do 31.12. a do 02.01. bol u nej a následne až do 07.01. u otca. Vianoce maloletý t.j. 24. 25. 26. 12. bol maloletý v jej domácnosti. Veľkú noc otec navrhol, aby si rozdelili na polovičku, lebo 6 dní je veľa. Maloletého mala počas Veľkej noci od štvrtka do soboty popoludní, kedy pred obedom prišiel otec po maloletého a mal ho až do utorka večera. Posledné jarné prázdniny mala maloletého od pondelka do utorka, v stredu okolo 13.00 h si otec maloletého prevzal a odovzdal ho v nedeľu. Letné prázdniny r. 2018 mal otec maloletého najdlhšie

na 5-6 dní. Ako mali vyriešené jarné prázdniny si nepamätala. Maloletý sa na otca tešil. Dieťa sa od otca fyzicky vracia v poriadku, psychicky je disproportiované, hovorí jej, že nie je z jej bruška, ale z bruška starej mamy, že stará mama ho ľúbi viac ako ona, čo trochu považuje za zásah do jej vzťahu s maloletým. Výhrady voči starostlivosti otca o maloletého nemá, otec dokáže zabezpečiť pomocou starej matky starostlivosť o maloletého. Výhrady má len voči vplyvu na vyjadrenia maloletého. Maloletý má v súčasnosti 4 roky, navštevuje materskú školu, do ktorej sa uhrádza mesačný poplatok 15 Eur, stravná jednotka je 1,23 čo mesačne predstavuje 10-15 Eur. Ročne sa maloletému na začiatku šk. roka uhrádzal poplatok za rodičovský príspevok v sume 10 Eur, za fotenie sa uhrádzalo 12 Eur. Maloletý s materskou školou neabsolvoval žiadne výlety, nemá žiadnu platenú záujmovú činnosť, je vedený v dermatologickej, imunoalergologickej a otolaryngologickej ambulancii. V dermatologickej ambulancii je maloletý vedený pre atopický ekzém, používa mlieko na ošetrovanie pokožky, s čím sú mesačné výdavky 10-12 Eur. Celoročne sú v imunoalergologickej ambulancii predpisované lieky, za ktoré sa mimo sezóny dopláca 1,80 Eur na mesiac a počas sezóny 2x po 2,80 Eur. S návštevou otolaryngologickej ambulancii zvýšené výdavky nie sú. Matka ďalej uviedla, že otec vie kde sa nachádzajú ambulancie maloletého, riešil objednanie maloletého k lekárom. Na vyšetrenie otolaryngologickej ambulancii dieťa objednával otec, bol pri vyšetrení prítomný. Mesačné výdavky na stravovanie maloletého predstavujú 120-130 Eur, drogériu 2-10 Eur, oblečenie, obuv v priemere mesačne 35 Eur. S maloletým býva v rodinnom dome, ktorého výlučným vlastníkom je jej otec. V domácnosti žije spolu so svojim otcom, matkou a bratom. Mesačne na bývanie prispieva sumou 80 Eur. Celkové výdavky na bývanie sú 200 Eur. V súčasnosti je zamestnaná v nemocnici ako zdravotná sestra od 01. 05. 2019 na 3 úväzok. Podľa platového výmeru jej brutto mzda by mala predstavovať sumu 801,52 Eur. Na plný úväzok nepracuje z dôvodu cestovania denne 60 km, preto to riešila prostredníctvom zamestnania sa v detvianskej obchodnej spoločnosti, kde má dohodnutú prácu na 30 alebo 40 hodín mesačne, čo potom spolu predstavuje celý pracovný úväzok. V obchodnej spoločnosti v Detve má uzatvorenú dohodu o pracovnej činnosti, pracuje tam ako zdravotná sestra a má príjem vo výške 158,30 Eur netto. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, hnutelnú vec väčšej hodnoty, nevlastní cenné papiere, má stavebné sporenie, na ktorom má ušetrených 7.100 Eur, nie je vlastníkom osobného motorového vozidla, motorky. Maloletý nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, hnutelnú vec väčšej hodnoty, cenné papiere. Dlh u rodiny, známych nemá, pôžičky, úvery nemá. T.č. stavebné sporenie neuhrádza, mesačne uhrádza do investičného fondu 33 Eur. Jej pracovná doba v nemocnici u zamestnávateľa je vo forme prevádzky, pracuje denne od 07.00 h do 15.00 h alebo má dlhú službu od 07.00 h do 19.00 h. Dvakrát mesačne má nočnú službu od 19.00 h do 07.00 h druhého rána. Nočné služby si vie prispôbiť obdobiu, kedy je maloletý u otca. Cesta z miesta pracoviska domov jej trvá 35 min., používa na to osobné motorové vozidlo, ktoré má k dispozícii od svojho otca. V obch. spoločnosti v Detve pracuje 40 hodín mesačne počas soboty, kedy je maloletý u otca. K režimu maloletého uviedla, že cez týždeň maloletý vstáva medzi 06.00 h a 06.30 h, v materskej škole niekedy spí, niekedy len leží. Z materskej školy maloletého vyzdvihuje medzi 15.30 h až 15.45 h. Pokiaľ nepracuje, maloletého vyzdvihuje medzi 14.00 h až 14.30 h. Maloletý chodí spať počas týždňa medzi 20.00 h až 20.30 h. Počas víkendu maloletý vstáva o 07.00 h až 07.30 h, cez obed niekedy spáva. Cez víkend chodí spať aj o 21.00 h. Má aktívnu emailovú adresu, ktorú otec pozná.

21. Otec vo výsluchu na pojednávaní dňa 11. 06. 2019 a 27. 06. 2019 uviedol, že od júna 2017 s matkou nežije v spoločnej domácnosti, odvtedy osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, rovnako aj on, keď je maloletý u neho. Výhrady voči starostlivosti matky o maloletého nemal. Matka zabezpečuje starostlivosť o maloletého veľmi svedomite, vždy tomu tak bolo. Bytové podmienky u matky nepovažuje za vhodné z dôvodu, že keď tam ešte chodil, tak netiekla tam voda vo WC, nebola tam teplá voda. V súčasnosti nevie aké sú bytové podmienky, pretože v domácnosti matky nie je vítaný. Bližšiu vedomosť o bytových podmienkach matky nemá. Maloletý k nemu aj k matke má pozitívny vzťah, v tomto smere sa stotožnil so stanoviskom znalkyne. Ich vzťah ako rodičov by mohol byť lepší, je komplikovaný. Ich komunikácia ohľadom maloletého je komplikovaná, matka nikdy nezačne komunikáciu, vždy musí začať komunikáciu on, čo môže len ak má informácie. Komunikácia ohľadom maloletého je na obmedzenej úrovni. Keby nebolo treba vybaviť špecialistu, špeciálne vyšetrenie, nevedel by o tom, že matka s maloletým bola u pediatra. Ohľadom maloletého s matkou komunikujú, najčastejšie prostredníctvom SMS, keď je to nevyhnutné, napr. ohľadom lekára, tak matka mu zatelefonuje. Taktiež s matkou komunikujú osobne pri odovzdávaní maloletého. Komunikáciu s matkou na stupnici od 1 do 5 ohodnotil na 4. Preto, aby v komunikácii bola 1 mu chýba vzájomná komunikácia, iniciovanie jej aj z druhej strany. Informácie o maloletom v prevažnej miere sú mu poskytované cez SMS a pri osobnom preberaní maloletého, ale nie sú dostatočné. Pokiaľ sa na maloletého pýta, na jeho otázky matka odpovedá veľmi stroho alebo nedostatočne, odpovedá holou vetou. V tomto šk. roku od matky nedostal informácie ohľadom návštevy pediatra alebo takúto informáciu dostal až odstupom času, kedy nie je možné

zúčastniť sa vyšetrenia, o čo má záujem. Ohľadom materskej školy dostáva informácie od personálu, riaditeľky, triednej učiteľky. Veľkú váhu v tomto smere pri získavaní informácii zohráva materská škola, zlepšil sa jeho prístup k informáciám. Informácie o maloletom v tomto smere od matky nemá. Materskú školu maloletého pozná, vybral ju, pozná učiteľov maloletého, je s nimi v kontakte telefonicky, ale aj osobne pri preberaní maloletého na styk z materskej školy. V prípade, keby nebolo preberanie maloletého upravené v materskej škole, tak by sa obmedzil jeho kontakt s materskou školou. Pediatra maloletého MUDr. X. pozná, v tomto šk. roku bol s ním v kontakte 4× telefonicky a asi 3× listom. Naposledy s pediatrom maloletého komunikoval v čase, kedy maloletý mal problémy s pomočováním. Na jeho podnet maloletý absolvoval odborné vyšetrenie, po ktorom navštívil pediatra a zdravotný stav maloletého s ním konzultoval. Maloletý je vedený v dermatologickej ambulancii u MUDr. B. v Banskej Bystrici. V tomto šk. roku s maloletým majú ísť na kontrolu do ambulancie 13.06. O kontrole vie preto, že bol na predchádzajúcej kontrole s maloletým, rovnako aj o predchádzajúcej kontrole vedel z predchádzajúcej kontroly. Matka mu vtedy umožnila kvôli práci absolvovať s maloletým vyšetrenie u dermatológa samostatne. Maloletého na kontrolu v dermatologickej ambulancii vždy objednal a každej sa zúčastnil, lebo o nej vedel. Maloletý je vedený v imunoalergologickej ambulancii u MUDr. Q., s ktorou je v kontakte od začiatku, pretože maloletého na vyšetrenie objednával, v marci 2019 absolvoval vyšetrenie, pretože atopický ekzém sa mu vo februári 2019 zhoršil. Pred 2 týždňami absolvoval s maloletým vyšetrenie v krčnej ambulancii MUDr. E.. Maloletý je vedený vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni, výpis poistenca maloletého nežiadal z dôvodu, že nebol potrebný. Povahu maloletého pozná, obľúbeným jedlom maloletého sú palacinky, lievance, čo sa týka hračiek všetky, ktoré sa týkajú plazov a to vo forme hračiek alebo živých. Obľúbenou rozprávkou maloletého je Popolvár. Režim maloletého pozná, maloletý vstáva v jeho domácnosti medzi 05.30 h až 06.30 h. Cez obed sa snaží aby spával, ale maloletý mu hovorí, že v Korytárkach chodí spať len o 15.00 h. Niekedy maloletý nezaspí, ale za prispenia materskej školy a režimu materskej školy znova naberá spánkový režim cez obed. Večer maloletý spať chodí s ním medzi 19.30 h až 20.00 h, ak poobede zaspí o 15.00 h, chodí spať neskôr o 20.30 h. Starostlivosť o maloletého zvláda, zabezpečuje ju za pomoci osobného asistenta, vodiča a svojej matky. Maloletý k jeho matke, teda k starej matke má veľmi dobrý vzťah. Na osobného asistenta si zvykol nadštandardne. Jeho styk s maloletým sa aktuálne realizuje jeden týždeň od štvrtka 12.00 h na doporučenie riaditeľky a personálu materskej školy do nedele 18.00 h a druhý týždeň od štvrtka 12.00 h, kedy maloletého preberá v materskej škole do piatku 18.00 h. Boli však situácie, kedy maloletého mal vo štvrtok od 06.00 h alebo už v stredu. Takýto jeho rozsah styku s maloletým sa realizuje od januára 2019 kedy maloletý nastúpil do materskej školy. Predtým jeho styk s maloletým sa realizoval od piatku popoludnia, kedy si maloletého vyzdvihoval medzi 16.00 h až 17.00 h do nedele 18.00 h jeden týždeň a druhý týždeň od štvrtka medzi 16.00 h až 17.00 h do piatku 18.00 h. Počas zimných prázdnin r. 2018 sa s matkou dohodli na ich rozdelení. Pred dátumom 24.12. maloletý bol u neho a to od 21.12. do 23.12. Dni 24. 25. 26.12. bol maloletý u matky, následne od 26.12. do 30.12. bol maloletý u neho. Od obeda 30.12. do 03.01. bol u matky a od 03.01. do 05.01. bol u neho. Takéto rozdelenie prázdnin vychádzalo z vyjadrenia znalkyne, že je potrebný jeho častý kontakt s maloletým. Počas veľkonočných prázdnin r. 2019 matka mala ich prvú časť, t.j. od stredy do soboty obeda a od soboty obeda do utorka večera mal maloletého on. Jarné prázdniny jednu časť týždňa maloletý bol u matky a to od pondelka do stredy a od štvrtka do nedele bol maloletý u neho. Jesenné prázdniny r. 2018 boli rozdelené, od 29.10. do 31.10. bol maloletý u neho a potom u matky. Jesenné prázdniny mali rozdelené s matkou na 2,5 dňa. Maloletý jeho domácnosť pozná, pretože v nej vyrastal 2,5 roka. K pracovnej dobe uviedol, že pozostáva z 2 častí a to pedagogickej činnosti a vedeckej činnosti, ktorú vykonáva doma. Pedagogickú činnosť spravidla vykonáva prvú polovicu týždňa stanovenú rozvrhom, ktorý je pohyblivý. Pri jeho zostavovaní sa berú do úvahy požiadavky pedagóga. Po maloletého chodí osobným motorovým vozidlo, šoféruje ho jeho osobný asistent. Cesta z Banskej Bystrice do Korytárok, pokiaľ nie sú výnimočné situácie trvá 3 hodinu až hodinu. V súčasnosti býva v 3-izbovom byte, ktorého je vlastníkom, nájomné uhrádza vo výške 131 Eur, inkaso od 20 do 25 Eur. Dlhy u rodiny, známych nemá, pôžičky nemá žiadne, poisťne neuhrádza žiadne. Okrem bytu v ktorom býva nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, vlastní osobné motorové vozidlo Ford Max r.v. 2015. K svojmu príjmu uviedol, že u zamestnávateľa ho má vo výške do 800 Eur netto, poberá invalidný dôchodok aktuálne vo výške 337 Eur, taktiež mu je priznaný kompenzačný príspevok za bezvládnosť vo výške 14-15 Eur. V súvislosti so zdravotným stavom má zvýšené výdavky na obuv, pretože v porovnaní s vidiacim potrebuje viacej topánok. Mesačné výdavky na lieky vyčíslil na 80 Eur. Ďalej uviedol, že má aktívnu emailovú adresu, ktorú matka pozná. K úprave telefonického kontaktu s maloletým uviedol, že ho navrhuje v rozsahu 5-10 minút. S maloletým bol v telefonickom kontakte, naposledy sa ho domáhal pred rokom, upustil od neho z dôvodu, že keď maloletému telefonoval, matka mu pustila rozprávku a tým maloletého odpútala od rozhovoru.

22. Opatrovník na pojednávaní dňa 11. 06. 2019 a 27. 06. 2019 uviedol, že tak na strane matky, ako aj otca sú vytvorené vhodné podmienky na to, aby zabezpečovali osobnú starostlivosť o maloletého. Otec má vytvorené podmienky na to, aby realizoval úpravu styku s maloletým. V prípade rozvodu manželstva ohľadom úpravy práv a povinností doporučil schváliť rodičovskú dohodu čo sa týka zverenia a úpravy výživného. V časti úpravy styku doporučil súdu vychádzať z výsledkov znaleckého dokazovania.

23. Právna zástupkyňa navrhovateľky na pojednávaní v záverečnej reči sa pridržala všetkých vyjadrení, či už ústnych alebo písomných.

24. Právna zástupkyňa otca v záverečnej reči uviedla, že otec súhlasí, aby maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach budú oprávnení obidvaja rodičia každý samostatne. Pri určovaní výšky výživného žiadal, aby súd na strane matky nezohľadnil, prípadne prehodnotil niektoré výdavky deklarované matkou, pretože sú premrštené ako napr. príspevok na energie v domácnosti vo výške 80 Eur mesačne, ktorý je nepomerný v súvislosti s počtom žijúcich osôb v domácnosti a celkovými nákladmi, ďalej náklady na benzín vo výške 150 Eur mesačne. V tomto smere poukázal na porovnanie, že otec každý týždeň minimálne 2x cestuje Banská Bystrica a Korytárky a späť, pričom najazdí viacej kilometrov a na benzín minie v priemere 100 Eur. Rovnako spochybnila aj výdavky na stravu maloletého vo výške 120 Eur mesačne. Za dôležité považuje, že otec má zabezpečený v súčasnosti styk s maloletým rozšírený, čo je minimálne 12 dní v mesiaci a teda dieťa u matky, pokiaľ nákladné stravné je vo výške 4 Eur denne, tak 120 Eur výdavok na strane matky je neprimerane vysoký aj so zohľadnením skutočností, že maloletý v tom čase navštevuje predškolské zariadenia a teda sa stravuje v škôlke. Otec sa napriek odsťahovaniu matky s maloletým bez jeho súhlasu v júli 2017 o dieťa riadne stará, o jeho potreby sa aktívne zaujíma, zúčastňuje sa lekárskeho vyšetrení vždy keď je o nich informovaný. Maloletému vytvára edukačný ako aj záujmový program. Matke vychádza v ústrety keď potrebuje, aby si dieťa vyzdvihol skôr kvôli jej pracovným povinnostiam, čo bolo napr. včera, rovnako aj minulý týždeň, vtedy si otec prebral maloletého od matky nie vo štvrtok ako majú rodičia zaužívané, ale už v stredu. Ďalej vychádza matke v ústrety vtedy, keď dieťa absolvuje vyšetrenia, ktorých sa matka nemôže zúčastniť. Vyšetrenia s maloletým absolvuje sám, naposledy otec takto realizoval vyšetrenie 26.06. Otec miluje svoje dieťa, chce sa naďalej aktívne podieľať na jeho osobnej starostlivosti aj napriek svojmu zdravotnému stavu. Starostlivosť o maloletého ukážkovo zvláda, participuje nad rámec základného výživného na nákladoch dieťaťa. Žiadala preto, aby súd pri výške výživného zohľadnil tento stav, dôveru matky v jeho schopnosti a určil výživné tak, aby naďalej túto starostlivosť o maloletého mohol vykonávať bez prekážok a hlavne, aby prekážkou v tejto jeho starostlivosti aj pri vzdialenosti jeho bydliska a súčasného bydliska dieťaťa nebol finančne obmedzený a to na úkor pokrytia jeho odôvodnených nevyhnutých potrieb. Žiadala, aby súd komplexne upravil aj styk otca s maloletým, pretože medzi rodičmi už nebude dochádzať k nedorozumeniam, budú mať stanovené pravidlá, ktoré budú vopred poznať a budú si môcť riadne napláňovať čas či už s dieťaťom alebo každý vo svojej práci. Aj zo správania rodičov je zrejmé, že rodičia takto čas určený súdom si budú vedieť určitým spôsobom korigovať a upraviť podľa svojich predstáv podľa svojich potrieb či požiadaviek. Tiež poukázala na názor znalkyne, kde znalkyňa konštatovala, že dieťa je naviazané na obidvoch rodičov, ako aj na starých rodičov na obidvoch stranách. Rodičia sa snažia o jednotnú výchovu, obaja sa maloletému dostatočne venujú, vedú ho k samostatnosti. Preto je potrebné kontakt maloletého s rodičmi upraviť tak, aby bol čo najviac rovnocenný, aby sa rodičovský vzťah prirodzene upevňoval a vyvíjal. Rodičia intenzívny kontakt dieťaťa s druhým rodičom rešpektujú, realizujú, preto nimi navrhovaná úprava styku je vhodným návrhom pre súd ako tieto pravidlá upraviť vrátane preberania dieťaťa v predškolskom zariadení. Pri určovaní podmienok styku otca s maloletým navrhla, aby súd zohľadnil okolnosti rozvratu rodiny a teda aby rovnomerne rozdelil podieľanie sa obidvoch rodičov v súvislosti s preberaním a odovzďávaním maloletého a túto ťarchu neprenášal na otca, ktorý tento stav nevyvolal, ale aj na matku, ktorá odsťahovala dieťa z Banskej Bystrice do Korytárky a to bez súhlasu otca a ktorá na rozdiel od otca má dobrý zdravotný stav, t.j. zdravotný stav bez obmedzení. Právna zástupkyňa otca podotkla, že matka pred odchodom zo spoločnej domácnosti pred nástupom na materskú dovolenku mala v Banskej Bystrici dobre platené pracovné miesto zdravotnej sestry s čistým príjmom cez 1000 Eur, pričom po odchode zo spoločnej domácnosti jej otec navrhoval, aby byt v Banskej Bystrici zostala užívať s tým, že on by býval na fakulte, na ktorej učí, s čím by zase mala znížené náklady a zároveň aj na strane otca by nedošlo k navýšovaniu nákladov v súvislosti s realizáciou styku, absolvovaním rôznych vyšetrení, návštev škôlky a podobne. V závere žiadala, aby súd svojím rozhodnutím umožnil aj telefonický kontakt otca s maloletým v zmysle ich návrhu a rovnako matke uložiť povinnosť informovať otca o zdravotnom stave maloletého, o lekárskeho vyšetreniach, o ktorých otec nemá vedomosť, ako aj o iných veciach týkajúcich sa dieťaťa, o ktorých ako rodič by mal byť informovaný.

25. Opatrovník v záverečnej reči zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

26. Z potvrdenia zamestnávateľa matky B.c n.o. vyplýva, že matka pracuje na znížený úväzok 0,50 % a dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 317,29 Eur (do konca mája 2019).

27. Z potvrdenia obch. spol. Y. s.r.o. vyplýva, že matka je ich zamestnancom na základe dohody o pracovnej činnosti od 05. 01. 2019 s čistým mesačným príjmom vo výške 172,95 Eur.

28. Z potvrdenia zamestnávateľa otca T. vyplýva, že dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 823,90 Eur.

29. Z otcom predloženého rozhodnutia sociálnej poisťovne vyplýva, že otec poberá invalidný dôchodok spolu s príspevkom pre bezvládnosť aktuálne vo výške 337 Eur mesačne.

30. Podľa § 24 ods. 1,4,5 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá o to, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a právo toho rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

31. Podľa § 62 ods. 1,2,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

32. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

33. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

34. Podľa § 37 ods. 2, písm. d/ Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: d/ uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

35. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že od 07. 07. 2017 resp. od 08. 07. 2017 osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka. Otec v priebehu konania zmenil svoje stanovisko a so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky súhlasil. Z výsluchu matky vyplynulo, že starostlivosť o maloletého zvláda. Otec potvrdil, že zo strany matky je o maloletého riadne postarané, nevzniesol žiadne výhrady voči starostlivosti matky o maloletého. Sociálnym šetrením v starostlivosti matky o maloletého neboli zistené žiadne nedostatky. Matka pre výchovu maloletého má vytvorené vhodné bytové podmienky. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že maloletý má pozitívny vzťah k obidvom rodičom. Intenzívnejšie je však naviazaný na matku, ktorá s nim bola na materskej dovolenke. Maloletý v súčasnej domácnosti matky sa zaklimatizoval, má v nej vytvorené svoje sociálne, citové väzby,

zaužívaný režim. Súd vzhľadom na takto zistený skutkový stav s prihliadnutím na skutočnosť, že matka dáva súdu záruku, že aj do budúca je schopná zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletého, maloletého na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky.

36. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým rozvádza manželstvo aj určuje kto maloleté dieťa bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Matka v návrhu navrhovala, aby maloletého zastupovala a spravovala jeho majetok v bežných veciach, s čím otec nesúhlasil, navrhoval, aby obaja rodičia maloletého zastupovali a spravovali jeho majetok. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že obidvaja rodičia majú plnú spôsobilosť na právne úkony, sú schopní vykonávať správu majetku malol. dieťaťa a zastupovať ho. Súd preto nevidel žiadnu prekážku, aby obidvaja rodičia maloletého zastupovali, spravovali jeho majetok, avšak len v bežných veciach. V tejto súvislosti považuje za nevyhnutné poučiť rodičov, že uvedené práva majú len v bežných veciach, v prípade, že nejde o bežnú vec, tak ako je uvedené v ust. § 35 Zák. o rodine sa musia dohodnúť. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že takouto úpravou týchto rodičovských práv, ale zároveň aj povinností umožnil obidvom rodičom v rovnakej miere podieľať sa na výkone týchto práv a zároveň povinností. Súd však zdôrazňuje, že priznanie týchto rodičovských práv a povinností matke automaticky neznamená, že má dieťa v absolútnej moci a vo vzťahu k otcovi poznamenáva, že neslúži na kontrolu matky a presadzovanie si svojich predstáv vo vzťahu k výkonu svojich rodičovských práv k maloletému.

37. Pri určovaní výšky výživného povinnému rodičovi, v danom prípade otcovi, súd vychádza z kritérií uvedených v ust. § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, t.j. veku, odôvodnených potrieb maloletého a možnosti, schopnosti, majetkových pomerov otca. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že maloletý má 4 roky, navštevuje materskú škôlku, do ktorej sa uhrádza mesačný poplatok 15 Eur, stravné mesačne 10-15 Eur, ročný rodičovský príspevok vo výške 10 Eur. Maloletý nemá žiadnu platenú záujmovú činnosť, je vedený v dermatologickej, imunoalergologickej a v otolaryngologickej ambulancii. V súvislosti so zdravotným stavom maloletého sú zvýšené výdavky na zakupovanie prostriedkov na ošetrovanie pokožky vo výške 10-12 Eur a lieky predpisované v imunoalergologickej ambulancii maloletému počas sezóny mesačne vo výške 5,60 Eur a mimo sezóny vo výške 1,80 Eur. Matka má inak bežné výdavky spojené so zabezpečením osobných potrieb maloletého. Otec maloletého je riadne zamestnaný, podľa potvrdenia zamestnávateľa (T.) dosahuje príjem vo výške 823,90 Eur, okrem toho je poberateľom invalidného dôchodku a príspevku za bezvládnosť spolu vo výške 337 Eur. Príjem otca tak predstavuje 1.160,90 Eur. Matka u súčasného zamestnávateľa B. n.o. je zamestnaná na 0,50 % úväzok a dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 317,29 Eur. Okrem toho na základe dohody o pracovnej činnosti pracuje v obch. spol. Y. s.r.o., kde dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 172,92 Eur. Príjem matky tak predstavuje 490,34 Eur. Súd vzhľadom na takto zistený skutkový stav s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenie ustálil výšku výživného otcovi na maloletého v sume 150 Eur mesačne. V tomto smere sa súd stotožnil s návrhom matky. Otec navrhoval určiť výživné vo výške 100 Eur mesačne. Súd v tejto časti návrhu otca nevyhovel z dôvodu, že: po 1./ jeho príjem mu umožňuje uhrádzať výživné v stanovenej výške, nakoľko po odpočítaní výživného otcovi naďalej z jeho príjmu zostáva 1.010,90 Eur, ktoré mu umožní uhrádzať aj zvýšené výdavky spojené s jeho zdravotným stavom, po 2./ maloletý má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov tak ako predpokladá ust. § 62 ods. 2 posledná veta Zák. o rodine, po 3./ účelom výživného je úhrada všetkých potrieb maloletého dieťaťa spojených s jeho výchovou, výživou, ošatením, obutím, krytím poplatkov v predškolskom zariadení, osobnostným rozvojom, zdravotným stavom, bývaním. Len pre vysvetlenie otcovi súd uvádza, že ním navrhované výživné by bolo o 6,39 Eur vyššie ako je životné minimum, čím by vzhľadom na jeho príjem nebolo zachované právo maloletého podľa § 62 ods. 2, posledná veta Zák. o rodine. Otec si tiež musí uvedomiť, že z výživného sa uhrádzajú tak pravidelné výdavky maloletého, ako aj jednorazové nepredvídateľné, mimoriadne, akým je napr. fotenie maloletého v materskej škole. Tiež súd uvádza, že v prípade určenia výživného v otcom navrhovanej výške by otec pri 30-dňovom mesiaci prispieval na výživu maloletého denne sumou 3,33 Eur, čím by neboli zabezpečené odôvodnené potreby maloletého primerané jeho veku. K argumentácii právnej zástupkyne otca, ktorá spochybňovala výdavky na maloletého spojené s jeho stravovaním v domácnosti a príspevkom na bývanie, vyčíslené matkou súd uvádza, že sa s nimi stotožnil, avšak vzhľadom na komplexné posúdenie výdavkov na maloletého, táto argumentácia nebola spôsobilá pre určenie výživného v zmysle návrhu otca. Pokiaľ otec poukazoval na výdavky, ktoré má v súvislosti s realizáciou styku s maloletým súd uvádza, že na ne nemohol prihliadnuť z dôvodu, že rovnaké výdavky má aj matka, na ktorých sa musí taktiež podieľať, pretože má taktiež vyživovaciu povinnosť k maloletému, aj keď nie v takom rozsahu ako otec, keďže vo väčšej miere sa podieľa na starostlivosti o maloletého. Otec preto musí zväžiť svoje finančné možnosti pri zabezpečovaní aktivít maloletému počas jeho realizácie styku s maloletým.

38. Účelom úpravy styku oprávneného rodiča, v danom prípade otca, s maloletým je jednak to, aby maloletý neprimerane silne nepociťoval absenciu otca vo svojej domácnosti a zároveň aby otec ako oprávnený rodič stratil akýkoľvek dosah na výchovu, starostlivosť, formovanie osobnosti maloletého. Pri úprave samotného rozsahu styku oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom súd vychádza z okolností tak na strane maloletého ako je jeho vek, zdravotný stav, denný režim, návštevu školského resp. predškolského zariadenia a na strane oprávneného rodiča vytvorenie bytových, materiálnych podmienok pre realizáciu styku s maloletým dieťaťom a v neposlednom rade vzájomnú citovo väzbu medzi oprávneným rodičom a dieťaťom, vzdialenosť medzi ich bydliskami a pracovnú dobu obidvoch rodičov. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že otec od začatia rodinnej terapie po Veľkej noci r. 2018 sa s maloletým stretával v režime krátkeho a dlhého týždňa, t.j. jeden týždeň od štvrtku 16.00 h resp. 16.30 do piatku 15.00 h a druhý týždeň od piatku 16.00 h do nedele 18.00 h. Od nástupu maloletého do materskej školy t.j. od januára 2019 styk otca s maloletým sa realizuje naďalej v režime dlhého a krátkeho týždňa s tým, že jeden týždeň otec maloletého vyzdvihuje vo štvrtok o 12.00 h z materskej školy a maloletého matke odovzdáva v piatok o 18.00 h a druhý týždeň maloletého preberá vo štvrtok o 12.00 h v materskej škole a odovzdáva matke v nedeľu o 18.00 h z dôvodu, že otec sa na tom s riaditeľkou materskej školy dohodol a riaditeľka materskej školy uvádzala, že tak je to pre maloletého dobré. Ďalej vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že otec má vytvorené vhodné bytové podmienky pre výchovu maloletého. Otec pozná povahu, režim, zdravotný stav maloletého, jeho obľúbené jedlo, činnosť, rozprávku. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že maloletý k otcovi prechováva pozitívne väzby, cíti pri ňom istotu, bezpečie. Otec starostlivosť o maloletého vzhľadom na svoj hendikep zabezpečuje prostredníctvom asistenta, ktorého maloletý pozná, akceptuje ho, prípadne prostredníctvom svojej matky, ku ktorej podľa výsledkov znaleckého dokazovania má maloletý pozitívny vzťah. Maloletý domácnosť otca pozná, považuje ju za svoj domov, rovnako ako domácnosť matky, prípadne starej matky zo strany otca. Otec aktívne trávi voľný čas s maloletým, vytvára mu plnohodnotný program. Z písomných podaní rodičov, ako aj ich výsluchu súd mal preukázané, že rodičovský vzťah je narušený rovnako ako aj komunikácia a preto v záujme právnej istoty všetkých účastníkov konania, ale najmä maloletého potrebné upraviť styk otca s maloletým tak, aby naďalej citová väzba medzi otcom a maloletým sa udržiavala, upevňovala a vytváral sa medzi nimi pocit spolupatričnosti. Súd z týchto dôvodov považoval za potrebné upraviť nielen tzv. bežný kontakt otca s maloletým ako navrhovala matka, ale aj rozsah styku otca počas všetkých prázdnin tak, ako žiadal otec. Súd tzv. bežný kontakt upravený v bode 1/ a 2/ t.j. počas každého párneho a nepárneho týždňa upravil v zmysle návrhu matky, pretože takto upravený rozsah styku zodpovedá vyššie uvedeným okolnostiam na strane maloletého, ako aj rodičov. Čas odovzdávania maloletého zodpovedá návšteve materskej školy maloletého a pracovnej dobe matky. Súd čas preberania maloletého otcom, či už počas párneho alebo nepárneho týždňa, z materskej školy o 12.00 h neakceptoval z dôvodu, že zo samotného znaleckého dokazovania vyplynulo doporučené upraviť styk otca s maloletým tieto dni popoludní a tiež z dôvodu, že takýto rozsah styku otca výrazným spôsobom zasahuje do návštevy predškolského zariadenia maloletým. Maloletý takto upraveným stykom už jeden deň každý týždeň nenavštevuje materskú školu, je vytrhnutý z detského kolektívu, činnosti v materskej škole. Širšie vytrhnutie maloletého z materskej školy, tak ako žiadal otec, súd neakceptoval, pretože by takýmto spôsobom bola narušená návšteva predškolského zariadenia maloletým. V tejto súvislosti súd uvádza, že návšteva predškolského zariadenia každého dieťaťa slúži na jeho osamostatnenie sa, naučenie sa fungovať v detskom kolektíve, vytvárať si väzby a v neposlednom rade slúži ako príprava na nástup do základnej školy, ktorú maloleté dieťa navštevuje 5 dní a nie 4,5 dňa. Súd v tejto časti návrhu otca nemohol ani vyhovieť, pretože jeho návrh bol formulovaný tak, že v prípade, že štvrtok v párnom alebo nepárnom týždni prípadne na sviatok, je oprávnený stretávať sa s maloletým od stredy 12.00 h, je neštandardný, ale zároveň podmienený. Výrok súdneho rozhodnutia musí byť jasný, zrozumiteľný, vykonateľný a nepodmienený. Súd práve preto, aby bolo súdne rozhodnutie vykonateľné a stanovené rodičom jasné pravidlá tak, aby medzi nimi nedochádzalo k nedorozumeniam, konfliktom pri „výklade“ výroku rozhodnutia takýto návrh otca nemohol akceptovať. Súd pri určení času preberania maloletého otcom akceptoval apeláciu otca ani odôvodňovanú potrebu preberania maloletého v materskej škole tým, že takýmto spôsobom získava informácie o maloletom akceptoval a otcovi umožnil, pretože otec má možnosť pred prevzatím maloletého sa informovať na maloletého v predškolskom zariadení. V tomto smere takto upravený rozsah styku otca nezasiahne do jeho práva ale aj povinnosti mať informácie o maloletom. Pri úprave styku otca počas veľkonočných prázdnin (viď bod 3/) súd akceptoval návrh otca a veľkonočné sviatky rozdelil v rovnakom pomere medzi obidvoch rodičov z dôvodu, že v takomto režime rodičia už fungujú, dieťa je naň zvyknuté. Súd však neakceptoval čas preberania maloletého počas párneho roka deň predchádzajúceho začiatku prázdnin, ktorý otec navrhoval o 12.00 h, pretože takýto čas nekorešponduje pracovnej dobe matky,

ktorá má povinnosť maloletého otcovi odovzdať. V záujme stanovenia jednotnosti času preberania maloletého, ktorý je vzhľadom na jeho vek potrebný, súd neupravil čas preberania maloletého počas nepárneho roka v sobotu od 12.00 h ale o 15.30 h. Styk otca s maloletým počas jarných prázdnin (bod 4/) súd upravil v zmysle návrhu otca okrem času prevzatia maloletého počas párneho roka vo štvrtok o 15.30 h (otec navrhoval 12.00 h) a času odovzdania maloletého matke počas nepárneho roka vo štvrtok o 18.00 h (otec navrhoval 12.00 h) z dôvodov, že uvedené časy nezodpovedajú možnosti matky maloletého od otca prevziať vzhľadom na plnenie jej pracovných povinností. Styk otca s maloletým počas letných prázdnin (bod 5/) súd upravil v zmysle návrhu otca z dôvodu, že takto navrhovaný rozsah styku zodpovedá okolnostiam na strane maloletého, jeho rodičov a výsledkov znaleckého dokazovania, z ktorého vyplynulo, že maloletý dlhšie ako 1 týždeň nedokáže byť odlúčený od druhého rodiča. Styk otca s maloletým počas jesenných prázdnin (bod 6/) súd upravil v zmysle návrhu otca okrem času preberania maloletého v párnom a nepárnom roku, otec navrhoval 12.00 h, súd určil 15.30 h z rovnakých dôvodov ako počas veľkonočných, jarných prázdnin. Styk otca s maloletým počas zimných prázdnin súd upravil v zmysle návrhu otca z dôvodu, že z výsluchu obidvoch rodičov vyplynulo, že už počas posledných zimných prázdnin v takomto režime fungovali a maloletý to zvládal. Pri určovaní nepárneho roka styku otca počas vianočných sviatkov súd vychádzal z toho, že z vyjadrenia rodičov vyplynulo, že posledné vianočné sviatky t.j. počas párneho roka maloletý trávil u matky a práve určením nepárneho roka, tak aby otec najbližšie vianočné sviatky mohol tráviť s maloletým, súd nevyhovel času preberania a odovzdávania maloletého otcom v čase 12.00 h z dôvodov, že uvedené dni, kedy má dôjsť či už k prevzatíu alebo odovzdaniu maloletého sú pracovnými dňami, matka si plní pracovné povinnosti a preto navrhovaný čas by nezodpovedal možnosti prevzatia maloletého matkou. Súd preto tak ako v ostatných prípadoch čas preberania a odovzdávania v týchto dňoch upravil na 15.30 h. Súd návrhu otca ktorý žiadal upraviť telefonický kontakt s maloletým nevyhovel, pretože maloletý je vo veku, kedy nie je ešte spôsobilý chápať, účel, zmysel takéhoto kontaktu so svojim otcom. Maloletý je vo veku, kedy každý podnet ho vyruší a nebude v reálnych schopnostiach matky nútiť maloletého k takémuto kontaktu.

39. Súd miesto preberania maloletého otcom upravil pred vchodom do predškolského zariadenia preto, aby otec počas pracovných dní mal možnosť pred realizáciou styku byť v kontakte s predškolským zariadením, získať si informácie o maloleťom a počas dňa pracovného voľna, štátnych sviatkov sa vyhol kontaktu s rodinnými príslušníkmi matky, s ktorými má narušený vzťah. Súd takýmto miestom preberania sledoval zabezpečenie pokojnej, kludnej atmosféry. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že matka maloletého bez vedomia, súhlasu otca zmenila bydlisko maloleťomu, prostredie, v ktorom od narodenia žil, mal tam svoje citové, sociálne väzby. Súdu sa preto javilo ako spravodlivé začleniť aj matku do časových a finančných povinností spojených s realizáciou styku otca s maloletým a preto súd matke uložil povinnosť maloletého po ukončení realizácie styku otca s maloletým v stanovené dni a hodiny pred vchodom do obytného domu otca prevziať.

40. Súd matke uložil povinnosť maloletého na styk s otcom pripraviť, čo znamená maloletého odovzdať s potrebnými osobnými vecami a po psychickej stránke ho motivovať tak, aby otca neodmietal.

41. Podľa § 24 ods. 5 Zák. o rodine, súd môže uložiť povinnosť rodičovi, ktorému dieťa sa zveruje do osobnej starostlivosti poskytovať druhému rodičovi informácie. Hmotnoprávnou podmienkou pre uloženie takejto povinnosti je skutočnosť, že rodič, ktorý má alebo má mať dieťa zverené do osobnej starostlivosti, takéto informácie neposkytuje. Súd však dôvodne od oprávneného rodiča očakáva, pri získavaní informácií aktivitu. Aktivita oprávneného rodiča pri získavaní informácií o malol. dieťati však môže byť obmedzená, ale len objektívnymi okolnosťami, akou je napr. vysťahovanie sa za prácou do zahraničia, vykonávanie trestu odňatia slobody. Z výsluchu rodičov mal súd preukázané, že otec požaduje od matky informácie, ktoré sú mu poskytované emailom, SMS, prípadne osobne pri preberaní, odovzdávaní maloletého, ktoré považuje za strohé alebo nedostatočné, pretože matka mu odpovedá holou vetou, prípadne informácie dostáva s časovým odstupom. Z výsluchu otca mal súd preukázané, že pozná všetkých lekárov maloletého, zúčastňuje sa lekárskeho vyšetrení maloletého, vybavoval dermatológa, ku ktorému s maloletým chodí a vždy objednáva na ďalšie vyšetrenia, vyberal materskú školu maloletého. Tvrdenia otca, že sú mu nedostatočne poskytované informácie sú rozporné, pretože na druhej strane tvrdil, že výpis z účtu maloletého ako poistenca zdravotnej poisťovne nepotreboval. Súd vykonaným dokazovaním nemal splnené podmienky pre uloženie povinnosti matke poskytovať otcovi informácie. V tejto súvislosti súd uvádza, že je mylná predstava otca, že poskytovanie informácií aj po uložení povinnosti súdom nie je možné poskytovať holými vetami, pokiaľ obsahujú relevantné informácie. V tomto smere otec nemôže presadzovať svoje predstavy o poskytovaní informácií matkou na jeho, ako uviedol „požiadanie“, pretože vo vzťahu k matke by išlo o šikanózne rozhodnutie. Súd však považuje za potrebné, aby rodičia si stanovili pravidlá, vyjasnili svoje predstavy o poskytovaní informácií, pokiaľ otec ich vníma ako nedostatočné a ich spôsob poskytovania, čo je možné zabezpečiť práve

absolvovaním poradensko-psychologického procesu, ktorý súd rodičom uložil. V rámci nariadeného poradensko-psychologického procesu môže dochádzať k poskytovaniu informácií a otec v tomto smere môže byť usmerňovaný pri svojich požiadavkách.

42. Z výsluchu rodičov mal súd jednoznačne a nepochybné preukázané, že komunikácia medzi rodičmi je vážne narušená, ich rodičovský vzťah je napätý, otec nie je vysporiadaný s rozpadom rodiny a partnerského vzťahu, čo mu bráni byť vo svojich požiadavkách reálny a preto súd rodičom uložil podľa § 37 ods. 2, písm. d/ výchovné opatrenie a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Zvolene. Pri určovaní referátu súd zohľadnil miestnu príslušnosť orgánu sociálno-právnej ochrany detí vo Zvolene.

43. Súd uznesením č. k. 32P/240/2017-296 zo dňa 10.12.2018 ustanovil znalkyňu z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých Q., zapísanú v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pod ev. č. XXXXXX, pretože v konaní bolo potrebné odborné vyšetrenie účastníkov konania. Súd zároveň uložil otcovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia zložili preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku v sume 250 Eur. Navrhovateľke povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania neuložil, pretože zárobné pomery rodičov v čase vydania uvedeného uznesenia neboli rovnovážne. Mesačný príjem navrhovateľky nedosahoval výšku preddavku na trovy znaleckého dokazovania.

44. Znalec doručil súdu dňa 27.02.2019 znalecký posudok spolu s vyúčtovaním, ktoré špecifikoval nasledovne:

Hodinová odmena podľa § 6 vyhlášky MS SR č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v platnom znení (ďalej len „vyhláška“) za každú začatú hodinu výkonu znaleckej činnosti:

Prezatie a oboznámenie sa so spisom.....	19,92 €
Štúdium spisového, zdravotnej dokumentácie, výpisu zo spisu.....	6 hod. á 13,28 € = 79,68 Eur
Psychologické vyšetrenie celej rodiny.....	9 hod. á 13,28 € = 119,52 €
Vyhodnotenie testových metód, interpretácia výsledkov.....	8 hod. á 13,28 € = 106,24 €
Spracovanie a napísanie posudku	10 hod. á 13,28 € = 132,80 €

Paušálne výdavky podľa § 14 ods. 3 písm. a) vyhlášky:

- každé vyhotovenie znaleckého úkonu..... 4 vyhotovenia á 2,66 € 10,64 €

Paušálne výdavky podľa § 14 ods. 3 písm. b) vyhlášky:

- vyhotovenie jedného čiernobieleho listu..... 46 x 0,10 € 4 x.....18,40 €

Spolu 487,20 €

Podľa § 260 CSP ak súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie, pri rozhodovaní o náhrade výdavkov spojených s vykonaním tohto dôkazu sa riadi ustanoveniami osobitného predpisu.

Podľa § 3 ods. 1 vyhlášky hodinová odmena za jednu aj začatú hodinu výkonu znaleckej činnosti je 13,28 eura, ak nie je ďalej ustanovené inak.

Podľa § 5 písm. b) vyhlášky znalcovi patrí paušálna odmena za prevzatie a prvotné oboznámenie so spisom 19,92 eura.

Podľa § 14 ods. 3 písm. a) vyhlášky znalec a prekladateľ môže od zadávateľa požadovať paušálnu náhradu za každé písomné vyhotovenie znaleckého úkonu alebo prekladateľského úkonu vo výške 2,66 eura; rovnaká náhrada sa vzťahuje aj na každé vyhotovenie v elektronickej forme.

Podľa § 14 ods. 3 písm. b) vyhlášky znalec a prekladateľ môže od zadávateľa požadovať paušálnu náhradu za vyhotovenie jedného čiernobieleho listu písomne podaného znaleckého úkonu alebo prekladateľského úkonu vo výške 0,10 eura za formát A4 a 0,20 eura za formát A3.

45. Pri vykonaní znaleckého úkonu súd nevie jednoznačne posúdiť, ako dlho jednotlivý úkon znaleckej činnosti trval, pretože súd sa spravidla pri týchto úkonoch nenachádza. Preto súd pri hodnotení účelnosti a časovej primeranosti jednotlivých úkonov znaleckej činnosti, pri ktorých nie je prítomný, vychádza spravidla zo svojich skúseností z iných obdobných prípadov a používa aj komparatívnu metódu hodnotenia. Zároveň súd prihliada na špecifickosť konkrétneho prípadu a konkrétneho znaleckého úkonu.

46. Z obsahu súdneho spisu súd zistil, že ustanovená znalkyňa predložila súdu znalecký posudok zapísaný riadne a včas. Znalecký posudok bol odovzdaný v štyroch rovnopisoch. Súd pri hodnotení účelnosti a primeranosti jednotlivých úkonov vychádzal zo svojich skúseností z iných obdobných prípadov a použil komparatívnu metódu hodnotenia. V danom konaní ustanovená znalkyňa vykonala vlastné psychologické vyšetrenie, otca, matky a maloletých detí. S prihliadnutím na skúsenosti súdu v obdobných prípadoch, v ktorých bolo vykonané psychologické vyšetrenie posudzovanej osoby, súd považoval uplatnenú hodinovú odmenu znalkyne za primeranú. Preto súd priznal znalkyni ňou uplatnenú odmenu vo výške 487,20 € tak, ako je to uvedené v jej písomnom vyčíslení. Súd už pri ukladaní preddavkovej povinnosti prihliadol u účastníkov konania na otázku ich čiastočného oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle § 49 ods. 2 CMP. Na rozdiel od rozhodnutia o ustanovení znalkyne došlo u navrhovateľky k zmene jej zárobkových pomerov, ktoré sa zvýšili na sumu 584,12, kedy matka začala pracovať vo B. n. o. na polovičný úväzok a na základe dohody o pracovnej činnosti v Y., s.r.o. U navrhovateľky tak súd dospel k záveru, že sú dané podmienky pre čiastočné oslobodenie od platenia súdneho poplatku, čo je dôvodom, aby navrhovateľke bola uložená povinnosť zaplatiť 30 % z trov znaleckého dokazovania. Manžel navrhovateľky si splnil povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania, na vyplatenie ktorého súd upravil uctáreň okresného súdu. Manželovi navrhovateľky tak ostala povinnosť zaplatiť rozdiel medzi zaplateným preddavkom a celkovo priznaným znalečným, zodpovedajúcim jeho pomeru 70 %, a to v sume 91,04 Eur. Navrhovateľke súd uložil povinnosť zaplatiť celkovú čiastku znalečného v rozsahu 30 %, z titulu splnenia podmienok čiastočného oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v sume 146,16 €

47. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

: Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Manžel, ktorý prijal priezvisko druhého manžela, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode oznámiť úradu, poverenému viesť matriky, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.

Ak povinná osoba dobrovoľne nespĺní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinná osoba dobrovoľne nespĺní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).